

Kreiva

Generolas Jovanovičius.
Vatikanas ir Vėl Gina.
Idomus Išradimas.
Kaip Dalykai Graikijoje?
Rašo R. MIZARA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-5878

No. 197

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Rugpjūčio-August 21, 1948

★ ★ ★

Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Kreiva teorija negali pri-
vesti prie tiesios praktikos.

Kominformas, atmename,
pasmerkė maršalą Tito ir jo
bičiulius dėl to, kad šie pradė-
jo skelbti klaidingas teorijas,
neturinčias bendro su mark-
sizmo-leninizmu.

Tito teigė, būk jo teorijos
esanti teisios, marksisti-
nės; girdi, jis be reikalo per-
daug griežtai buvo užgultas
sunkios kritikos.

Tito skelbė dar ir tai, būk,
girdi, su juo stovį visi Jugo-
slavijos Komunistų Partijos
nariai ir visa liaudis.

Tai buvo žmonėms akių dū-
mimas, — ka geriausiai liūdi-
ja pastarieji nelemti įvykiai:
štai, buvęs Jugoslavijos gene-
ralinio štabo viršininkas gen.
Arso Jovanovičius tapo nušau-
tas, kuomet jis bandė pabėgti
į Rumuniją.

Jovanovičius, matyt, nesuti-
ko su kreiva, pražūtinga Tito
teorija.

Yra daug jugoslavų komu-
nistų, nesutinkančių su mar-
šalo Tito politika. Vieni jų
už tai yra jau sukišti kalėj-
muose, o kiti — dar bus ban-
dyti suimti ir pabausti.

Bet tai nesulaikys liaudies
judėjimo, ir maršalas Tito tu-
rėtų tai suprasti.

Vatikanas įsakė kardinolui
Faulhaber'ui (Vokietijoje),
kad jis įsikištų į barono Ernst
Weizsacker'io teismą.

Paminėtasis Weizsacker yra
buvęs hitlerinės valdžios am-
basadorius Vatikane ir dabar
yra teisiams už klastas ir
melus, tuomet darytus Hitle-
rio naudai.

Kodėl Vatikanui pagailo šio
to fašisto, prisidėjusio prie
antrojo pasaulinio karo sukū-
rimo?

Va, šitokie Vatikano žygiai
ir parodo, kad jam rūpi gel-
bėti fašistus, sunkiai nusidė-
jusius žmonijai. Vatikanas
nuolat eina išvien su liaudies
priešais.

Spauda skelbia, jog Repu-
blic Steel Korporacija Cleve-
lande ir Babcock & Wilcox
Kompanija New Yorke surado
naujas priemones — išradimus
plienui lieti.

Girdi, jei šis priemonė išra-
dimas bus prapleštas, tai ne-
užilgo plieno tonas galėsias
būti \$3 pigesnis ir daugiau
plieno bus galima pagaminti.

Klausimas, kaip bus su plie-
no pramonės darbininkais: ar
jų dalį kompanijos paleis iš
darbo, ar ne?

Aiškus dalykas, kiekvienas
žmogus nori, kad juo daugiau
būtų surasta priemonių viso-
kiems daiktams gaminti. Bet
„laivojo verslo“ sistemoje
dažniausiai išradimai ant syk
užduoda smūgį daliai darbi-
ninkų, atimdami iš jų duoną
šmotą.

Graikai monarchistai giria-
si, kad jiems pavyko prasi-
mušti į partizanų pozicijas
Grammos kalnyuose.

Galimas daiktas, jog šiuo
metu pranešimai biskeli turi
tiesos. Tenka atsiminti, kad
partizanų padėtis pastaruoju
metu ten buvo pasunkėjusi
dėl negavimo iš užsienio para-
mos.

Na, o monarchistai para-
mos gauna milijonais dolerių
iš Dėdės Samo.

Beje, Graikijos padėtis ži-
novai teigia, jog, net jei par-
tizanai ir bus sumušti Gram-
mos kalnyuose, tai jie dar
nebus nugalėti.

Jų būriai veikia po visą kal-
ningą Graikijos kraštą.

TRUMAN SMERKIA „ŠNIPŲ“ ABLAVĄ, BET PATS „VALO RAUDONUOSIUS“

Prezidentas Didžiuojasi Vadinamą „Raudonųjų“ Mėtymu iš
Valdžios Įstaigų; Smarkina „Neišikimųjų Valymą“

Washington. — Presiden-
tas Trumanas rugp. 19 d.
pasmerkė Kongresmanų Ne-
amerikinių Veiklos Komite-
tą už vadinamą „sovietinių
šnipų“ medžioklę. Truma-
nas sakė, jog ta medžioklė
laužo konstitucinį Teisių Bi-
lių, isteriškai persekiodama
ir šmeiždama nekaltus žmo-
nes.

Is savo pusės, prezidentas
gyrėsi, kad išvalęs nužiūri-
mus „neišikimus“ bei „rau-
donuosius“ pareigūnus iš
valdžios tarnybų. Besikal-
bėdamas su reporteriais,
Trumanas taipgi pripažino,
kad jo teisingumo depart-
mentas gamina Kongresui
bilių prieš šnipavimą ir „ne-
išikymą“.

Washingtono dienraštis
Times - Herald pranešė, jog
aukštieji Trumano valdi-
ninkai verčia savo agentus
smarkiau dirbti, kad ga-
lėtų parodyti kuo didžiausią
skaicų išmestų „raudonųjų“
iš valdžios įstaigų.

Republikonų vadovauja-
mas Neamerikinis Komit.
savo cirkui prieš buvusius
pres. Roosevelto valdinin-
kus, kaip neva sovietinius
šnipus, stengiasi daugiau
balsų gauti republikonams
rinkimuose, o pakenkti Tru-
manui ir jo demokratams.
Tik todėl Trumanas smer-
kia republikoniškąjį „šni-
pų“ tardymo kermošį.

Anglijai Skiriama 1,233,000,000 Dolerių Iš Marshallo Fondo

Paryžius. — Marshallo
plano komitetas paskyrė
Anglijai \$1,233,000,000 pir-
miesiems to plano metams!
Francijai \$1,009,000,000; I-
talijai \$611,000,000; angļu-
amerikonų užimtai vakari-
nei Vokietijai \$364,000,000;
Hollandijai \$422,000,000, ho-
landiškiem valdovam Indo-
nezijoje \$84,000,000; Austri-
jai \$217,000,000; Graikijos
monarchistams \$146,000,000;
Turkijai \$50,000,000; Fran-
cijai užimtam Vokietijos
ruožtui \$100,000,000 ir t.t.

Nesusitarę Giriasi Graikų Monarchistai

Athenai, Graikija. — Prem-
jeras Sofulis paskelbė, kad
jo monarcho-fašistų armija
jau „laimėjus“ karą prieš
graikų partizanus Gram-
mos kalnyuose.

Bet generalis armijos šta-
bas sako: — Per dvi pasku-
tines dienas partizanai dar
smarkiau priešinosi; jie te-
bevaldo 100 ketvirtainių
mylių plotą Grammos kal-
nyne.

Riverside, Calif. — Atras-
ta nauja atominės uranumo
medžiagos kasykla.

Trumanas priminė, kad
Neamerikinis Komitetas ne-
rado jokių parodymų prieš
vadinamus šnipus: komite-
tas tik kartoja senas pasa-
kas, kurių nepatvirtino fe-
deralis teismas, nors teis-
mas per 15 mėnesių nagri-
nėjo įtarimus prieš nužiūri-
mus šnipus.

CIO Vykdomasis Komitetas Rengiasi Užgirt Trumano Kandidatūrą į Prezidentus

Washington. — Vykdoma-
sis CIO unių komitetas su-
sirinks rugp. 30 d. ir užgirs
kandidatą į Jungtinių Val-
stijų prezidentus ateinan-
čiuose rinkimuose, kaip pa-
skelbė CIO pirmininkas
Philip Murray. Nėra abejo-
nės, kad CIO centras šauks
visus remti Trumano kan-
didatūrą, kaip matyt iš
Murray'o pareiškimo CIO
vice-pirmininkų susirinki-
me, kur jis gyrė Demokra-
tų Partiją.

Ten Murray pabrėžė, kad
Demokratų Partija užgys
Trumano kalbas už algy-
valandų įstatymo pagerini-
mą ir už Tafto-Hartley'o į-
statymo atšaukimą.

Sovietai Pagamina Daugiau Anglies, Negu Pirm Karo

Maskva. — Rytinėse So-
vietų Sąjungos kasyklose
pernai pagaminta 60 nuo-
šimčių daugiau anglies, ne-
gu pirm karo, o vakarinėje
šalies dalyje — beveik tiek,
kaip 1939 metais. Sudėjus
krūvyn, pernykščia anglies
gamyba jau viršijo prieška-
rinį lygį.

Protestas Prieš Kubos Komunistų Arestavimą

New York. — Amerikos
Komunistų Partijos pirmi-
ninkas Wm. Z. Foster ir
sekretorius Eugene Dennis
pasituntė protesto kable-
gramą prieš 32 komunistų
arestavimą Kuboje. Kable-
grama, adresuota Liaudiš-
kai Socialistinei (Komu-
nistinei) Kubos Partijai,
sako:

— Kubos komunistų suė-
mimas yra tąsa amerikinės
fašistiniai - karinės kampa-
nijos, kuri areštavo 12 ko-
munistų vadų Jungtinėse
Valstijose.

Balkanų Komisijos Skundas Jungt. Tautoms

Lake Success, N. Y. —
Balkanų komisija, sudary-
ta iš Amerikos — Anglijos
atstovų ir jų bendrų, atsiun-
tė Jungtinėms Tautoms
skundą, kad Albanija, Bul-
garija ir Jugoslavija, girdi,
rėmė graikų partizanus ko-
voje prieš Graikijos monar-
chistų (fašistų) valdžią.

Newyorkietės šeiminkės, kurios neišgali mokėti po
\$1.50 už svarą lamb chops savo vaikams, stojo į na-
cionalų mėsos boikotą, prasidėjusį 9-tą, paskiau pra-
tęstą iki 23-čios rugpjūčio.

AMERIKA REIKALAUJA, KAD SOVIETAI ATŠAUKTŲ GEN. KONSULĄ LOMAKINĄ

Washington. — Amerikos
valstybės sekretorius Mar-
shallas kietai atmetė Sovie-
tų Sąjungos protestą. Tas
protestas sakė, jog rusai ca-
ristai su Amerikos valdinin-
kų pagalba buvo pagrobę du
Sovietų piliečius, mokytojus
Oksaną Kosenkiną ir M. I.
Samariną.

Marshallo notą reikalau-
ja, kad Sovietai atšauktų
generalinį savo konsulą Ja-
kovą Lomakiną New Yorke,
nes Lomakinas, girdi, netei-
singai pranešė Sovietų val-
džiai, kad Amerikos valdi-
ninkai dalyvavę Kosenkinos
ir Samarino pagrobime, o

Lomakino pranešimu ir esąs
paremtas Sovietų protestas.
Amerika todėl jau nepripa-
žįsta Lomakinui diplomati-
nio stovio, kaip Sovietų
konsului.

Amerikinė nota taipgi i-
taria, kad generalinis kon-
sulas Lomakinas mokins
Kosenkiną meluoti po to,
kai Lomakinas parvežė ją
iš rusų caristų farmos į so-
vietinio konsulato rūmus
New Yorke.

(Konsulatas pranešė, jog
pagrobta farmon Kosenkina
laisku atsisaukė išgelbėti ją
iš caristų nagų.)

Neamerikinis Komitetas Kvočia 3 Progresyvių Partijos Vadus

Washington. — Kongres-
manų Neamerikinių
Veiklos Komitetas
rugp. 20 d. pašaukė į savo
tardymus tris Progresyvių
Partijos vadus — Lee Press-
maną, Johną Abtą ir Natha-
ną Wittą. Mat, vienas ko-
miteto „svietų“, Time žur-
naliuko redaktorius Whit-
taker Chambers pasakojo,
būk tie trys žmonės dalyva-
vę komunistinėje grupėje
Roosevelto valdžioje ir sy-
kiu su tūlais valdininkais
perleidinėję Sovietams ka-
rines Amerikos slapybes.

Neamerikinis Komitetas
taipgi šaukia „liudyti“ J.
Petersą, kurį ateivybės val-
dininkai suėmė deportavi-
mui iš Amerikos kaip „rau-
donąjį“. Peters laikomas po
\$5,000 užstatu, iki jo byla
bus galutinai išspręsta.

Chambers „sviečiojo“, kad
Peters buvęs „sovietinių
šnipų smegenys“ Washing-
tone, Rooseveltto valdžios
metu.

Neamerikinis Komitetas
siūlė tam tikra mašina ištir-
ti, ar buvęs valdininkas A.
Hiss meluos ar teisingai
liudys, kuomet jis bus vėl

kvočiamas.

Hiss priminė, kad nei
mokslininkai nei federaliai
teismai nepripažįsta jokiai
tardymus tris Progresyvių
Partijos vadus — Lee Press-
maną, Johną Abtą ir Natha-
ną Wittą. Mat, vienas ko-
miteto „svietų“, Time žur-
naliuko redaktorius Whit-
taker Chambers pasakojo,
būk tie trys žmonės dalyva-
vę komunistinėje grupėje
Roosevelto valdžioje ir sy-
kiu su tūlais valdininkais
perleidinėję Sovietams ka-
rines Amerikos slapybes.

Sovietai Užgina Priimt Ceyloną į Jungt. Tautas

Lake Success, N. Y. — An-
glai ir jų bendrai Jungtin.
Tautų Saugumo Taryboje
piršo priimti Ceylono salą
kaip valstybę į Jungtines
Tautas. Sovietų Sąjungos
delegatas Jakov A. Malik
vetavo (atmetė) Ceyloną.
Jis nurodė, jog Ceylono sa-
lą (į pietus nuo Indijos) te-
bėra Anglijos kolonija, ku-
riai viešpatauja anglių pas-
kirtas general-gubernato-
rius. Už Ceylono narystę
balsavo 9 Saug. Tarybos na-
riai, o prieš — Sovietų Są-
jungos ir Ukrainos atsto-
vai.

SPAUSTUVININKŲ UNIJA VĖL NUTARĖ NEKLAUSYT TAFT-HARTLEY ĮSTATO

Pasmerkė Valdžią už Indžionkšmus ir Politinį Smurtą;
Šaukia Visas Unijas Sumušt Tafto-Hartley'o Įstatymą

Milwaukee, Wis. — Galin-
goji federacinė Spauštuvinių
Darbininkų Unija savo su-
važiavime vėl atmetė ir pa-
smerkė tokius Tafto-Hart-
ley'o įstatymo reikalavimus,
kaip duoti valdžiai finans-
ines unių atskaitas, prisiek-
ti, kad unių vadai nėra ko-

munistai ir t.t.
Spauštuvinių Darbininkų
Unija kartu atsisaukė į vi-
sas darbo unijas, kad su-
ruošyt bendrą konferenciją
Washingtono kovai dėl Taf-
to - Hartley'o įstatymo pa-
naikinimo. Spauštuvininkai
kviečia ton konferencijon
Darbo Federacijos ir CIO
unijas, Geležinkeliečių Bro-
lijas, Jungtinę Mainierių U-
niją, Mašinistų Sąjungą ir
visas kitas unijas.

Eisenhower Sako, Nėra Ko Neamerikiniam Komitetui Tyrinėti Universitete

New York. — Spaudoje
pasirodė pranešimai, kad
Thomaso Neamerikinis Ko-
mitetas rengiasi tyrinėti Co-
lumbijos Universitetą; esą
nužiūrėta, kad tūli šio uni-
versiteto profesoriai apsi-
krėtę komunistinėmis min-
timis, kad kai kurios stu-
dentinės knygos atsiduoda
komunizmui ir kad sklei-
džiama komunistinė propa-
ganda tarp studentų.

Columbijos Universiteto
prezidentas, generolas Ei-
senhower griežtai užginčijo
tuos įtarimus ir pareiškė,
jog Neamerikiniam Kom-
itetui visai nėra ko tyrinėti
šiam universitete.

Milionų Šeimų Išlaidos Didesnės už Pajamas

Washington. — Valdinis
Federalio Rezervo Komite-
tas apskaičiavo, jog 13-
500,000 šeimų pernai Jungt.
Valstijose daugiau išleido
gyvenimo reikalams, negu
jos gavo pajamų bei uždar-
bių. Vadinasi, jos turėjo iš
pirmesnių sutaupų dasidur-
ti pragyvenimui.

Teigiama, kad Francū- zai Apleisį Berlyną

Berlin. — Rytinės Vokie-
tijos žinių agentūra prane-
šė, jog paskutiniu laiku 1-
283 francūzų kareiviai ir o-
ficieriai apleidę savo sritį
vakariniam Berlyne. Fran-
cūzų pulkininkas Paris sa-
kė: — Francijos valdžia ne-
užilgo ištrauks visą savo
kariuomenę iš Berlyno.

(Karinis amerikų gu-
bernatorius Clay ir anglai
kartotina užreikė, kad jie
nesitrauks iš vakarinio
Berlyno.)

Maskva. — Amerikos, An-
glijos ir Francijos ambasa-
doriai prašo patį Staliną
dar kartą su jais pasitarti
apie Berlyną ir Vokietiją.

Washington. — Valdžia
skelbia, kad Amerika po ka-
ro davė jau 16 milijonų dole-
rių paramos įvairių kraš-
tam, neskaitant Marshallo
plano.

ORAS.—Būsią lietaus. ...

Berlyno Juodrinkiai Vėl Susidūrė su Sovietų Policija

Berlin. — Sovietinės Ber-
lyno dalies vokiškoji polici-
ja vijosi šaika juodosios
rinkos šmugelinkų. Perbė-
gę į angliška - amerikine
Berlyno dalį, šmugelinkai
su savo sėbrasis apmetė ak-
menimis besivejančią polici-
ją. United Press sako, jog
sovietinės dalies policija šo-
vė ir nukovė 4 asmenis, o 8
kitus sužeidė. Tada govėda
užpuolė Socialistinės Vien-
ybės (Socialistų - Komunis-
tų) Partijos rąstinę ir nu-
plėšė komunistines vėliavas
ir sovietinius ženklus.

Atominių Darbininkų Streikas Tęsiasi

Los Alamos, N. Mex. —
Jau trečią dieną streikuoja
3,000 darbininkų čionaiti-
nuose fabrikuose, gaminan-
čiuose atominių bombų me-
džiagas. Jie, Darbo Federa-
cijos unijistai, nustojo dir-
bėti todėl, kad samdytojai —
kontraktoriai gabenę neuni-
jinius darbininkus į fabri-
kus.

Washington. — Praneša-
ma, jog valdžia reikalau-
s teismo indžionkšino prieš
grėsiantį marinkų strei-
ką.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays and Holidays

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STag 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Sec.-Treasurer, NICK PAKALNISKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ir Ko Jie Neišgalvoja?

New Yorke išleidinėja vengrų dienraštis, pavadintas "Magyar Jovo". Tai pažangus, liaudiškas dienraštis, sto-
jas tu dabartinę Vengrijos valdžią.

Ir štai, kas išskyla: Š. m. birželio mėnesio vengrai fa-
šistai New Yorke išleido savo "Magyar Jovo" kopiją ir
daug jo egzempliorių pasiuntė į Vengriją ir visur, kur tik
galėjo. Fašistai sufasifikavo šią laidą, įdėdami joni
straipsnių, rašytų neva komunistinių rašytojų, bet iš tik-
rųjų — pačių fašistų. Tuose straipsniuose buvo puolama
Tarybų Sąjunga ir provokuojamas karas. Užgirtas ten
buvo Jugoslavijos Tito ir Marshallo planas.

Daug žalingų dalykų ten buvo priplepėta pažangaus
dienraščio sąskaiton.

Ši klasta, tačiau, išliko aikštėn ir šiandien falsifikuoto-
jai ne kaip jaučiasi.

Ir ko jie neišgalvoja?!

Belgrado Konferencija

Konferencija, vykusį Belgrade dėl Dunojaus upės su-
tartinimo baigėsi. Kaip žinia, minėtoje konferencijoje
dalyvavo 10 valstybių atstovai, tarp jų, dalyvavo ir
Francijos, Anglijos ir Amerikos, kurios Dunojaus nesie-
kia ir kurių interesai komžiausiai reikalingi juo naudo-
tis.

Už Tarybų Sąjungos pasiūlytą sutartį buvo paduota 7
balsai šių valstybių: Tarybų Sąjungos, Ukrainos, Rumu-
nijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Bulgarijos ir Jugosla-
vijos. Amerika, Francija ir Anglija nebalsavo.

Naujoji sutartis nusako, kaip Dunojus turi būti kont-
roliuojamas, kodėl jis turi būti kontroliuojamas ir kas jį
turi kontroliuoti. Jį privalo kontroliuoti, prižiūrėti,
saugoti vyriausiai tie kraštai, kurie prie Dunojaus priei-
na ir kuriems yra gyvo reikalo juo naudotis taikos metu
ir karo.

Ne Visuomet Taip Bus.

Korespondentai, gyvenę Belgrade, praneša, jog Jugo-
slavijoje šiuo metu verda didžiulis nepasitenkinimas prieš
maršalą Tito. O kad tą nepasitenkinimą "sulikviduoti",
tai Tito policija areštuoja opozicijos narius, areštuoja ir
kalina tarptautiečius komunistus, kurie kovoja už Mark-
so-Lenino mokymus, o ne už Trockio-Tito mokymus.

Be abejo, šiandien vyriausias dalykas, dažnai ke-
liamas, bus šis: kas Tito režimą nuvers? Kaip jis bus pa-
šalintas? Ar tiesa, kad Jugoslavijos Komunistų Partija
stovi išvien su juo?

Objektyvesni stebėtojai šitaip galvoja: Tito režimą nu-
vers pati Jugoslavijos liaudis. Tik reikia jai duoti progos
pamatyti, jog Kominformas teisingai kritikavo Tito ir
jo režimą. Gi liaudis tai pamatys tik iš paties gyvenimo,
— pamatys, kuomet šalis merdės stagnacijos, kuomet
žmonėms gyvenimas negerės, — pamatys, liaudis, jei
ne kitaip, panaudos jėgą šiam carui pašalinti.

Kitas klausimas: ar Jugoslavijos Komunistų Partija
stovi su Tito? Žinoma, ne. Dalis narių, biurokratijos, ei-
na išvien su Tito, bet tūkstančiai narių jam yra priešin-
gi. Tenka manyti, jog neužilgo daug tokių komunistų,
kurie iki šiol Tito palaiko, nuo jo atsiskus.

Viskam reikalingas laikas. Kai Jugoslavijos žmonės
pamatys, įsitikins, kad Tito politika yra žalinga jų kraš-
tui, jiems patiems, tuomet jie pareikalaus Titą pasitraukti
šalin.

Gerai ir Blogai

Iš Maskvos niujorkišio "Herald Tribune" korespon-
dentas Mr. Newman rašo, kad, jo ir eilės kitų užsienių
korespondentų Maskvoje nuomonėmis, tarp Tarybų Są-
jungos ir "Vakarų Europos" susitarimas bus pasiektas.
Korespondentas mano, jog tai bus pasiekta penktadienį,
rugpjūčio 20 dieną.

Koks gi tas susitarimas? Kuriuo reikalu?

Mr. Newman mano, jog susitarimas bus padarytas dėl
būsimosios keturių didžiųjų užsienio reikalų ministrų
konferencijos, kurioje būtų Vokietijos klausimas iš nau-
jo bandomas spresti, taipgi kurioje būtų diskutuojami ki-
ti svarbūs tarptautiniai klausimai, stovį neišspręsti.

Žinoma, jeigu taip įvyks, bus visai gerai. Vis gi tai at-
rodys, kad mes, jeigu ir nieko daugiau nedarome, tai
nors kalbame apie taiką.

Bet nelaimė glūdi štai kur: kai Maskvoje kalbama apie
taikų susitarimą, draugišką sugyvenimą, tai New Yorke
ir Washingtono tili sukaitė darbuojasi taikai pakenkti.

Ką gi reiškia toki dalykai, kaip Kosenkina? Samari-
nas? Ką reiškia tas nuolatinis spaudos ir per radiją plo-
vojimas apie "šnipus", kuomet kiekvienam yra aišku,
jog tų šnipų ten nebuvo, — buvo žmonės, kurie norėjo
karą laimėti, kuriems rūpėjo, kad tarp Amerikos ir Ta-
rybų Sąjungos gyvuotų draugiškas vieningumas.

Kam kalbėti (ir rašyti) apie aštrias notas?

Kas Ką Rašo ir Sako

KUNIGĖLIO SKUNDAS DĖL PIETŲ AMERIKOS

Aną dieną Bostono apy-
linkėje per radiją lietuviš-
kai kalbėjo lietuvis kunigas
Jurgelaitis. Jis pasakojo
savo įspūdžius ir patyrimus
Pietų Amerikoje. Jis iš ten
ne per seniai sugrįžęs. Jis
labai skundžiasi, kad ten
kunigams esą labai sunku
verstis, nes žmonės nenori
bažnyčią lankyti ir kunigus
prabangiai užlaikyti. Jis sa-
ko:

"Šių žmonių, mūsų brolių
katalikų gyvenimas labai
sunkus religijos atžvilgiu.
Tarp vyrų yra įsigalėjęs
nusistatymas, kad tikėjimas
tai moterų ir vaikų dalykas.
Nedaug rasi vyrų mišiose ir
pamaldose..."

Na, o moterų ir vaikai
pinigų daug neturi. Todėl iš
jų daug ką medžiaginiai ku-
nigai laimėti nėra.

O kandangi įplaukų ma-
žai, peleno mažai, ir
tai mažai kas tesiskver-
bia į kunigystės stoną. Jau-
ni vyrai, pasimokę, ieško
pelningesnės profesijos.
Kun. Jurgelaitis posmuoja:

Iš kitos pusės kunigai ne
taip artimi savo žmonėms,
kaip kad mūsų kunigai. Te-
nai, tiesa pasakius, nėra to-
kio visuotinio parapijos gy-
venimo, kaip mūsų krašte.
Pavyzdžiui, tenai dauguma
katalikų nepažįsta savo kle-
bono: Mišiose dalyvauti ei-
na vieną kartą į šią bažny-
čią, kitą kartą į kitą... re-
tai į savo parapijos bažny-
čią. Ir parapijos labai di-
delės: vienam klebonui ten-
ka nuo dešimties iki dvide-
šimties tūkstančių sielų aprū-
pinti... ir kunigų Pietų A-
merikoje labai mažai yra.
Čionai šiaurinėje Amerikoje
yra vienas kunigas aštuon-
iems šimtams sielų, o tenai
vienas kunigas penkiems
tūkstantiems.

Nei kunigai, nei parapijo-
nai nesirūpina puošnių baž-
nyčių statymu. Tuo rūpintis
paliekama valdžioms, o tos
valdžios iš žmonių surinktus
pinigus greičiau kitiems rei-
kalams sunaudoja. Kun. Jur-
gelaitis skundžiasi:

Ir Bažnyčios... kaip liūd-
na prisiminti... taip labai
apleistas. Matote, tenai val-
džia pagelbsti Bažnyčią me-
džiaginių būdų. Kasmet Pe-
ruvijoje skiria tam tikrą su-
mą pinigų Bažnyčios palaik-
ymui. Tai klebonas laukia
paramos iš valdžios, o val-
džia kartais ir nesiskubina
jam pagelbėti. Todėl tenai
dauguma bažnyčių labai blo-
game stovyje. Ir žmonės
taip pat galvoja. Mokame

mokesnius... tegul valdžia
aprūpina bažnyčią.

Pagaliau šiam kunigeliui
nepatiko tenyškųjų žmonių
dar vienas "keistas" papro-
ty. Jie nemoka gražiai, dis-
ciplinuotai procesijose užsi-
laikyti. Jis rašo:

Tenai, Pietų Amerikoje,
žmonės mėgsta procesijas.
Jų dievotumas taip išsireiš-
kia. Mes čionai bėgame kas
savaite į Novenas, o jie tenai
surošia procesiją. Pamelės
švenčiausios garbei, ar bet
kurio kito šventojo garbei.
Bet man nepatiko toji šventa
tvarka, kurią matydavau...
tenai nemaršuoja po du, ar
po keturis, nei po aštuonis,
kaip kad skaičiau įvyko lai-
ke šv. Vardo Kongreso pa-
radoje... tenai eina kaip
kas nori... ar tai rožančių
kalbėdamas, ar giesmes gie-
dodamas. (Darb., rugp. 13
d.)

"GYVENAME, KAIP NAKTIKES TAMSOJE"

Mūsų geras bendradarbis
J. K. gavo laišką iš S. Pau-
lo, iš Brazilijos. Laiško au-
torė trumpais bruožais nu-
šviečia tenyškųjų pažangių-
jų lietuvių labai sunkią pa-
dėtį. Ji rašo:

Mielasis, noriu pranešti
Jums, kad mūsų organizaci-
ja "L. M. M. R. Iytas" tapo
visiškai panaikinta. Daug
kartų turėjome pakeisti jos
vardą. Bet vis turėjome kur
susirinkti, ir tėti kovą pir-
myn. Ko mus daugiau spau-
dė, daugiau mes susivieniję
dirbome. Turėjome didelę
biblioteką, buvo apie 300 lie-
tuviškų knygų, tarp jų įvai-
riausių skaitymų. Aš vaka-
rus praleisdavau skaityda-
ma, nes labai myliu skaityti.
Ir to dabar netekau.

Buvo didelė salė. Geras
orkestras. Sekmadieniais su-
sirikdavom, pasilinksmin-
ti, taip praleisdavom laiką links-
mai ir laimingai. Toj or-
ganizacijos buvome tarsi vie-
na didelė šeima, kurią šios
šalies vyriausybė išblaškė vi-
siškai. Gyvename, kaip nak-
ties tamsumo.

Tarp daug liūdesio turiu ir
linksma naujiena. Nežinau,
ar jus pasiekė žinia, kad iš
S. Paulo miesto pereito mė-
nesio 23 dieną išvyko 601
jugoslavai ir savo tėvynę.
Kaip atplaukė laivas "Parti-
zanka", visoje prieplaukoje
pakilo didelis sumišimas. Vi-
są laivą apstojo policija ir
neleido nieko prieiti artyn.
Bet vis dėl to uostas pasi-
puošė tarsi didelei šventei.
Žmonės bėgiojo į visas šalis.
Vieni juokėsi, dainavo, kiti
iš džiaugsmo verkė. Tarp to
viso sumišimo aš jaučiausi
laiminga...

Pirmu kartą bėgiu 78 metų South Carolinos negrams
leista balsuoti tos valstijos demokratų nominacijose
(primaries). Federalis teismas patvarkė, kad vienu
baltų nominacijos yra nelegališkos.

Rinkiminė Kom. Part. Platforma

(Tąsa)

Civilinės laisvės

Sunaikinimas komunistų teisių yra
pirmas klasikinis žingsnis keliu į fašiz-
mą. Tai įrodė Vokietijos ir Italijos tra-
gedija. Todėl pareiga visų amerikiečių,
kurie neapkenčia fašizmo, ginti komu-
nistų teises, ir padėti išsproginti tą mi-
lą, jog komunistai esą užsienio agentai,
arba kad jie skelbią spėką ir prievartą.

Mes esame užsienio agentais ne dau-
giau už Jeffersoną, kuris taip pat buvo jo
laikų torių kaltinamas buvime užsienio
agentu. Mes tęsiame geriausias darbinin-
kų, mokslo ir kultūros atstovų tradicijas,
kurių įnešimai į žmonijos progresą ne-
pripažino jokių tautinių rubežių. Mes se-
kame tradiciją Abrahamo Lincolno, ku-
ris pasakė: "Stipriausias žmoniškios
simpatijos ryšys, nesikaitant šeimyninių
ryšių, turėtų būti tas, kuris vienija visus
dirbančiuosius žmones, — visų tautų,
kalbų ir padermių."

Ne komunistai skelbia arba prakti-
kuoja jėgą ir prievartą, bet monopolis-
tai, Ku Klukso Klanas, linčo gaujos ir fa-
šistinės chuliganų gaujos. Visą istoriją
parodo, jog reakcija griebiasi jėgos ir
prievartos sunaikinimui liaudies demo-
kratinį troškimų. 1776 metais jėga ir
prievarta buvo karaliaus Jurgio Iran-
kio prieš Amerikos kolonistus, kurie ko-
vojo už tautinę nepriklausomybę. 1861
metais jėga ir prievarta vartojo pietinių
valstijų vergų savininkai savo pastan-
gos nuverstį demokratinę respubliką,
kuriai vadovavo Lincolnas.

Mes esame marksistai, o ne avantiū-
ristai bei konspiratoriai. Mes pasmerkia-
me ir atmetame teroro bei žmogžudystės
politiką ir praktiką, ir atmetame tuos,
kurie skelbia vartojimą jėgos ir prievar-
tos. Mes, komunistai, tik siekiame pro-
gos teisingai lenktyniuoti idėjų turgavi-
tėje, prašydami tik tiek, kad mūsų pro-
grama ir pasiūlymai būtų sprendžiami
pagal jų tinkamumą.

Lai būna galas raganų gaudymui,
lojalizmo įsakams ir apgavimams
šnipais gąsdinimams.

Panaikinkite Neamerikinės Veiklos
Komitetą. Ištraukite apkaltinimus prieš
dvyliką komunistų vadų ir Kongreso pa-
žeminimo užmetimus kongresinės inkvi-
zicijos anti-fašistinėms aukoms.

Nustokite persekioję ir deportavę sve-
turgimius, ir nuimkite nedemokratiškus
savaržymus nuo įsigijimo pilietybės.

Istatymais uždrauskite visokias anti-
semitizmo, anti-katalikizmo formas, ir
visas kitokias rasinės ir religinės neapy-
kantos išraiškas.

Lai būna galas visokiai diskriminacijai
prieš meksikonus amerikiečius mūsų
Pietvakariuose.

Komunistų Partija šaukia panaikinti
kiekvieną ir visas politines, socialines ir
ekonominės nelygybes, panaudojamas
prieš moteris, ir reikalauja, kad būtų

palaikomi ir dar praplečiami visi įstaty-
mai, kurie išleisti moterų apsaugai.

Praplėskite balsavimo teisę. Pašalin-
kite visus užtvarus, atkreiptus prieš ma-
žąsias partijas! Sumažinkite balsavimo
amžių iki aštuoniolikos metų kiekvieno-
je valstijoje.

Negrų teisės

Amerikoje Jimcrow (Džimkro) siste-
mos tikrovė sudažo visas Wall Stryto
ir administracijos veidmainiškas demo-
kratinės pretenzijas. Begėdiškiausias
Amerikos gyvenimo aspektas yra Jim-
crowizmas, teroras ir prievarta prieš ne-
grus, ypatingai Pietuose. Diskriminacija
darbuose, tik tiek tiek atliuosuota karo
metu, ir vėl plačiausiai išsiplėtojusi.

Komunistų Partija, kuri buvo pionie-
rė kovoje už pilną politinę, ekonominę ir
socialinę lygybę negrams, reikalauja,
kad būtų padarytas galas federalinei ir
valstijų valdžių politikai, kuri užgria
arba pateisina Jimcrow sistemą Jungti-
nėje Valstijoje.

Mes šaukiame visus progresyvius, ypa-
tingai baltuosius progresyvius, vesti kas-
dien neatlaidžią kovą už panaikinimą
pagalvinių taksų, linų, segregacijos,
diskriminacijos darbuose ir visų kitų
Jimcrowizmo, oficialaus ir neoficialaus,
formų.

Mes reikalaujame, kad būtų priimtas
visai šaliai FEPC (Fair Employment
Practice Committee) įstatymas, kad jis
būtų energingai ir pilnai pravedamas
gyveniman.

Mes reikalaujame, kad būtų išlaisvinta
Ingram šeima ir kad būtų jai pakan-
kamai atlyginta už tuos kentėjimus, ku-
riuos ji turėjo pergyventi.

Mes reikalaujame, kad Ku Klukso Kla-
nas būtų įstatymais uždraustas.

Mes pasmerkiame prezidento Truma-
no ciniską apėjimą ginkluotose jėgose se-
gregacijos klausimo. Mes reikalaujame,
kad jis tuoju išleistų egzekutyvų įsakymą
panaikinti visokią segregacijos ir
diskriminacijos formą ginkluotose jėgo-
se ir valdiškoje tarnyboje.

Mes giname negrų žmonių teisę turėti
pilną valdžioje atstovybę, ir reikalau-
jame federališko pravedimo gyveniman
13-tojo, 14-tojo ir 15-tojo pataisymų
prie Konstitucijos, taip, jog negrai žmo-
nės, tiek šiauriose, tiek pietuose, galėtų
laisvai ir pilnai dalyvauti 1948 metų
rinkimuose ir visuose rinkimuose pas-
kui.

Mes stojame už tokią agrikultūrinę
programą, kuri suteiktų žemės ir kito-
kių formų paramą milijonams negrų ir
baltųjų randauninkų ir pusininkų Pie-
tuose.

Tokios reformos pagelbės sudaryti me-
džiaginius pagrindus negrų kilmui lin-
kui pilno išsilaisvinimo iš jų tautinės
priespaudos, linkui jų pilnos politinės,
ekonominės ir socialinės lygybės.

(Daugiau bus)

Laiškas Progresyvių Partijos Draugams

Kurie žmonės šiandien a-
tidžiai seka Amerikos poli-
tines rungtynes, vykstan-
čias rinkimines kampanijas
arenoje, tai, rodosi, visiems
turėtų būti labai aišku, kad
Henry A. Wallace yra suga-
biausias politikas ir nuosir-
das liaudies draugas. Jis y-
ra pilnas dinamiškų minčių
žmogus. Pats kilęs iš liau-
dies gelmių, jis ją atjaucia,
supranta; žino, ką ir kaip
kalbėti.

Jo pasakyta kalba Shibe
Parke, Philadelphiajose (lie-
pos 24 d.) plačiai nuskambė-
jo per visą pasaulį ir užde-
gė milijonus širdžių, paak-
stino juos darbuotis už tai-
ką ir vieną laisvą pasaulį.
Ši kalba niekad nebus Ame-
rikos žmonių pamiršta.

Tačiau yra žinoma, kad
dar joks oratorius niekad
nebepajėgė sukaupiti aplink
save visų žmonių minties
vieną ir tuo pačiu kartu.

Todėl, draugai, momentas
šiandien labai svarbus. Lai-
škas trumpas. Nei nepajusi-
me, kaip du mėnesiai pra-
eis ir pasieksime lapkričio
2-rają. Dar mažai yra pada-

suotų už Henry A. Wal-
lace'ą.

Nes demokratų ir repub-
likonų partijos yra niekas
daugiau, kaip dvynukės,
tarnaujančios ne liaudžiai,
bet jos priešams.

Klausimas šiandien gali-
ma statyti taip: ar šitas
mūsų mielas ir gražus pa-
saulis, iš kurio retas kuris
be laiko norime pasitraukti,
turi tapti degančiu ugnia-
kalniu? Gražų pasaulį tegai-
li išlaikyti ir jį dar graže-
niu padaryti tik tokie žmo-
nės, kaip buvo Leninai, kaip
yra Stalinai, toki, koks bu-
vo Franklin D. Roosevelt ir
tokie, kokių yra Henry A.
Wallace.

Dėl to renkimės prie rin-
kimų dienos ir raginkime
savo pažįstamus, kad jie
balsuotų už Progresyvių
Partijos kandidatus.

Dėkui gerbiamajam drau-
gui Rojui Mizarai už jo eilę
straipsnių, tilpusių Laisvė-
je: "Mačiau, kaip gimė nau-
ja, Progresyvių Partija."
Tie straipsniai man davė į-
kvėpimo šitam straipsnėliui
parašyti. Susininkų Jurgis.

LITERATŪRA IR MENAS

JULIUS BUTENAS

Talentingoji Lietuvių Tautos Poetė

(Treji metai nuo Salomėjos Nėries mirties)

Prieš dvidešimt ketverius metus pasirodė spaudoje pirmieji Salomėjos Nėries eilėraščiai, kuriuose jauna poetė reiškė savo individualius jaunystės išgyvenimus, būdama dar toli nuo aplink ją vykstančių socialinio gyvenimo kovos reiškinų.

Tai buvo laikai, kada Lietuvoje valdančios buržuazinės partijos visais būdais stengėsi slopinti vis aktyvėjantį darbininkų sąjūdį. Darbininkų streikai, politinių laisvių ir teisių reikalavimai naujai besiformuojanti, nepaprastai rąjį lietuvišką kapitalistą ypatingai baugino.

1926 metų gale įvyko fašistinis perversmas. Valdžią užgrobė kruvina smetoniškoji gauja. Išgalejo žiaurus teroras, darbo žmonių judėjimo persekiojimas ir gniaužimas. Tokiomis sąlygomis, 1927 metais, poetė Salomėja Nėris debiutavo pirmuoju savo eilėraščių rinkiniu „Anksti rytą.“ Skaitytojai ir kritikai iš karto atkreipė dėmesį, kad ir lietuvių literatūroje žengia talentinga poetė. Kad Salomėja Nėris savo poezijoje nekėlė socialinių problemų, tatau buržuaziniai kritikai laikė jos didžiausiu teigiamumu.

Tačiau neilgai Salomėja Nėris dainavo subtilųjį grožį ir jaunystės džiaugsmą. Jos jautri siela negalėjo nepajusti fašistų engiamos Lietuvos liaudies kančių.

Lietuvos darbininkų klasės kova, komunistų partijos iš pagrindžio vadovaujama, atvėrė akis daugeliui inteligentijos atstovų. Jie ėmė suprasti, kad tik viena partija atstovavo tikruosius Lietuvos liaudies interesus — tai Lietuvos komunistų partija. Nepaisant žiaurios teroro ir šlykščiausio šmeižto, komunistų partijos autoritetas vis augo ir augo darbininkų ir smulkiųjų valstiečių masėse.

Salomėja Nėris, 1928 ir 1929 metų vasaromis pabuvusi Vokietijoje, Austrijoje, Šveicarijoje, savo akimis pamatė tą pavojų, kuris gresia visai žmonijai nuo besiskverbiančio fašizmo, stumiančio Europą į naują karą. Stebėdama tenyškųjų darbininkų kovą, ji daugelį dalykų naujai persvarstė ir pergalvojo. Ji pamatė, kad tenai, kaip ir jos tėvynėje, iš vienos pusės, viešpatuoja perteklius ir prabanga, iš kitos pusės — skurdas, vargas ir priepaūda. Ji nusikratė pirmiausia religiniais prietarais, perstatė savo pasaulėžiūros gaires, susipažino su marksizmo — leninizmo mokslu, ėmė giliai domėtis tarybine literatūra.

Ir štai, 1931 metais, jau susidariusi stiprios, talentingos poetės varda, Salomėja Nėris „Trečiojo Fronto“ žurnale išspausdina garsiai nuskambėjusį savo pasisakymą, kuris tuomet padarė sprogdios bombos įspūdį, — ji pareiškė, jog kalbos apie tai, kad menas tesas tik grožis, kad jis esąs nepriklausomas ir niekam netarnaujantis — tušti žodžiai, o dažnai ir samoningas melas!

„Ar poezija ir apskritai menas,“ rašo Salomėja Nėris savo pareiškime, „turi tarnauti tik siauram buržuazijos sluoksniui, reikšti tik jo interesus ir migdyti samonę tų, kuriuos per šimtmečius buržuazija ir kapitalistai engia ir išnaudoja?“

„Aš manau, kad gyvenimą turi tvarkyti tie, kurie viską padirba, bet didžiausia savo menko uždavio dalį turi atiduoti savo prispaudėjams ir išnaudojams.“

„Nuo šio laiko samoningai stoju prieš darbo klasės išnaudotojus ir savo darbą stengsiu sujungti su išnaudojamųjų masių veikimu, kad mano ateities poezija būtų ju kovos įrankiu ir reikštų jų norus ir tikslus.“

Daug šmeižtų, grasinimų ir priekalbių turėjo pakeisti Salomėja Nėris. Jos buvusiai „dėdės“ ją plūdo, barė, norėjo ir gražumu atkalbėti, bet poetė atvirai pasakė, kad tai „seniai liežuvis niežti tą jų gyvenimą tikrai ryškiai spalvom nu-

piešti.“

Tačiau fašistinė cenzūra neleido Salomėjos Nėries nupieštiems „dėdžių“ paveikslams pasirodyti viešumoje. Išsigimstas ir kartu vis labiau nuožmėjas fašistinis režimas ėmėsi juo toliau vis žiauresnių priemonių slopinti bet kokias laisvesnei minčiai. Griežtas, kovingas Salomėjos Nėries žodis negalėjo pasirodyti spaudoje.

Paskesnieji jos poezijos rinkiniai, kaip „Per lūžtantį ledą,“ „Diemedžiu žydė-

Salomėja Nėris.

siu,“ rodo Salomėją Nėrį išaugusią kaip poetę. Poetei būdingas liaudiškumas. Ji sugeba ypatingai darniai savuosius posmus atauti liaudies poezijos, tautosakos gijomis.

Visa krūtine poetė atsikviepia tikėtai 1940 metais, nuvertus kapitalistinę santvarką Lietuvoje. Dabar Salomėja Nėris apdainuoja liaudies džiaugsmą, išlaisvinus nuo išnaudotojų, kapitalistų priešpaudos.

Liaudies mylima poetė išrenkama Liaudies Seimo delegacijon, kuri dalyvavo Maskvoje TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesijoje, prašydama priimti Lietuvą į tarybinių respublikų broliją. Salomėja Nėris į Maskvą vyksta su nepaprasta dovana — su poema apie Staliną, kurioje išreiškia visos lietuvių tautos džiaugsmą, meilę ir dėkingumą didžiajam tautų vadui draugui Stalinui, Lietuvos darbo žmonių išvadotojui. Šią poemą, sutiktą su dideliu entuziazmu, Salomėja Nėris paskaito Kremliuje iš TSRS Aukščiausiosios Tarybos tribūnos.

Tuo būdu prasideda Salomėjos Nėries kūryboje naujas periodas — tarybinis periodas. Ji tampa tarybine poetė, lietuvių liaudies kovos po didžiąja Lenino — Stalino vėliava poetė. Salomėja Nėris Tarybų Lietuvos liaudies išrenka TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputate.

Deja, neilgas buvo tas džiaugsmingas ir kūrybingas periodas. 1941 m. birželio 22 dieną Tarybų šalį klastingai užpuolus hitleriniais barbarais, Salomėja Nėris pasitraukia šalies gilumon. Liepos mėnesį ji gyvena Maskvoje, kuri nuolat prieš bombarduojama. Salomėja Nėris tuomet rašo ugningus eilėraščius, šaukiančius tarybinę liaudį kovon su nuožmėju visos kultūringos, laisvę ir pažangą mlyninės žmonijos priešu.

Skandžiai poetė pergyvena atsisakyrimą — kad ir laikiną — su savo tėvyne, jautriai pergyvena nekaltų žmonių, likusių hitlerinėje okupacijoje, žudymą. Tačiau poetė negrimsta pesimizmu, nes ji nesijaučia vieniša, nes ji nesijaučia svetimame krašte — ji plačioje tarybinėje Tėvynėje.

Kaip motina — rankas ištiesus

Pasitinki mane: „Sveika gyva!“

Tebūna tavo dienos šviesios, šviesios,

Brangi mano Maskva.

Kurį laiką dirbusi Penzoje ir Ufoje,

Salomėja Nėris vėl grįžta Maskvon, kur pradeda eiti lietuviški laikraščiai „Tiesa“, „Tarybų Lietuva.“ Poetė aktyviai dalyvauja šiuose laikraščiuose, o taip pat naujai įkurtame lietuviškosios divizijos laikraštyje „Tėvynės šaukia.“

Salomėja Nėris Tėvynės karo metu gyvena tais pačiais jausmais ir rūpesčiais, kuriais gyvena visa mūsų didžioji šalis, visos tarybinės tautos. Savo kūrybos pradžioje buvusi švelni lyrikė, dabar, rūšiomis karo dienomis, poetė darosi vyriška. Ji sviedžia aštrų praeiki-mo žodį naujųjų laikų teutonams:

O žeme gimtoji, versmes
Paverski pikčiausiais nuodais!
Tegu tavo skradžiais prasmegs
Ateiviai su kryžiais juodais!

Nemaža eilėraščių Salomėja Nėris paskyrė kariams ir partizanams.

Buteliai, granatos rankoj.
Smėlio kvapas — toks svaigus.
Nepraeis čia priešo tankai!
Čia jiems tikras kapas bus!

Poetė apdainuoja sakalus — tarybinius lakūnus, griauančius „fašistų tvirtoves“ ir kersijančius už draugų mirtį. Čia ir su didele šilima parašytas eilėraštis „Mano eilinis,“ kalbą apie dulkantių vieškelį traukiančius kovotojus.

Narsiųjų tarybinių partizanų įnirtin-goji kova prieš užnugaryje taip pat susilaukė žymaus atgarsio Salomėjos Nėries poezijoje. Žinomas jos eilėraštis „Sakalai broleliai,“ poema apie Marytę Melnikaitę. Vis tai epizodai iš didžiosios Tėvynės karo epopėjos.

Tuo metu, kada dar tebeuždavo karo audros, Salomėja Nėris Maskvoje išleis-tą savo poezijos rinkinį pavadina „Dainuok, širdie, gyvenimą.“ Gyvenimą gali

(Tąsa 4-uo pusl.)

Oi Laikai, Tai Laikai!

Liaudies Daina
(Pertvarkyta)

Oi laikai, tai laikai,
Seniau taip nebuvo,
Kur žagrelę vilko
Kumelaitė kūda.
Kur lietuvių tauta
Neturėjo tiesos,—
Linksmesnių dienelių—
Nematė nei šviesos.

Tu Lietuva, tu mano,
Tu brangi tėvyne,
Lietuvėle, tu mano,
Šalėlė gimtinė.

Dabar vietoj žagrės,
Traktoriai mauroja,
O lietuviai laukuos
Dirbdami dainuoja.
Jų namus nušvietė
Lektrikinė šviesa
Ir gyvenime sau
Išgijo tiesą.

Tu Lietuva, tu mano, etc.

Tarybų Lietuvoj
Dabar visi lygūs,
Dėl visų piliečių
Lygybė pridrygus.
Ten tarybų tvarka
Graziai pražydėjo,
Kokios niekad pirmiau
Žmonės neturėjo.

Tu Lietuva, tu mano, etc.

Selugiškių apylinkės klubo skaityklos dainelė — pritaikius naujus punktus, kad atitiktų šioms dienoms, dainuojant apie naująją Lietuvą, galima ir jau yra dainuojama sueigose, piknikuose ir taip toliau. Tad prašau Laisvės patalpinti laikraštyje, kad ir kiti sau dainuotų. Ji gražiai plaukia.

J. M. Karsonas.

Argentiniečių Knygos

Prieš tūlą laiką mane pasiekė pora Argentinos lietuvių laikraščio Vienybės išleistų knygelių: „TĖVYNĖS ATGARSIAI“ ir Juozo Balčiūno „20-tojo AMŽIAUS BARBARAI.“

„Tėvynės Atgarsius“ sudėta rinktin. Lietuvos rašytojų raštų — daugiausiai poezijos. Knygelė turi virš 140 puslapių. Joje telpa Salomėjos Nėries, Liūdo Giros, Antano Venclovos, Petro Cvirkos, L. Vainikonio, Mykolaičio-Putino, A. Churgino, T. Rostovaitės, Vytauto Sirijos-Girso, Vacio Reimerio, V. Valsiūnienės, J. Griašvilio, J. Lapašinsko, Vl. Mozurino, J. Petrausko, kapitono J. Garlino, Aleksandro Baužos, Jono Marcinkevičiaus, ir Liūnės Janušytės kūrinių. Telpa poezijos, telpa prozos; L. Janušytės dramatinė pjesė iš karo laikų Lietuvoje — „Ziedas su Deimantu.“

Daugumas autorių amerikiečiams gerai žinomi. Daugumas jų kūrinių, įeinančių „Tėvynės Atgarsiuose,“ taipgi mums žinomi, nes yra tilpę mūsų spaudoje.

Mus įdomina, aišku, daugiausiai pačių argentiniečių kūrinių — grožinė literatūra, kurią čia atstovauja Biednas, argentiniečių poetas-rašytojas, originalus ir talentingas. Čia jis išstoja su tuzinu savo kūrinių, — vienuolika eilėraščių ir apysakaite — „Blizgutis.“

Biednas yra sukūręs nemažai gražių visokiomis temomis eilėraščių, bet jis turi didesnio pasisekimo ten, kur apdainuoja vietos gyvenimą, argentiniečių gyvenimą.

Štai, jis apdainuoja La Platos upę, ties kurios žiotimis stovi pats Buenos Aires miestas. Poeto žodžiais:

„El Río de la Plata,“ — lietuviškai tariant,
Vadinas sidabrinė upė,
Jos gražūs kranteliai, — rytais saulei tekant,
Panašūs labai į šesupės...

Ir gluosnis čia stovi, — kaip ten vis palinkęs...

Siūbuoja, jei pučia vėjelis.
Ir žmonės panašūs, pas jį susirinkę,—
Sulinkę, kai žalias gluosnelis...

Tik gegutės ten nesigirdi, rašo poetas, bet „gegės balselį jau čia užvaduoja Lietuviška gūdi dainelė...“

„Buvau čia suėjęs ir lietuvių broli—

Tą berną mūs gimtojo kaimo.

Jis sakė: vargai dar nuo jo nenutolę,

Kad vargai tik kaimą paminė.

Žinios iš Lietuvos

FGA Mokykla—
Miesto Statyboje

PANEVŽYS.—Fabrikinio-gamyklinio apmokymo mokyklos mokiniai, kurių didesnė pusė komjaunuliai, baigę mokslą su gana žymiais laimėjimais. Jie, padėdami statybinėms organizacijoms, vien savo jėgomis per mokslo metus pastatė 3 naujus 18 butų namus, keletą sandėlių, vieną priestatą.

Jaunieji specialistai V. Arūnas, V. Šašky, A. Averčikas, V. Belikovas ir eilė kitų elevatoriaus statyboje įvykdavo išdirbio normas iki 160-170 procentų, už ką buvo premijuoti, o jų mokytojas, meistras A. Mačiukas, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo apdovanotas garbės raštu.

Dabar dauguma mokyklos auklėtinių stojo dirbti į Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių ir kitų miestų statybas.

VI. Zavalovas.

★ ★ ★

INDIVIDUALINIAI ĮSIPA-
REIGOJIMAI

UKMERGĖ. — „Garo“ lentpiuvės bei malūno dirbančiųjų tarpe išskyla vis daugiau ir daugiau spartuolių, viršijančių savo išdirbio normas. Baldų cecho brigadininkas Kapustinskas, stojęs į socialines lenktynes Didžiojo Spalio 31-jų metinių garbei, kasdien įvykdo išdirbio normą po 200 procentų. Siekdamas dar didesnių laimėjimų, jis iškviėtė savo įmonės dušimtininkus — stachanovininkus Sipavičių, Kelerą, Sadauską ir kitus į socialines lenktynes įsipareigodamas savo išdirbio normą kasdien įvykdyti 240 procentų.

„Garo“ kolektyvo dirbantieji, sekdami įmonės spartuolių pavyzdžiu, įsipareigojo metinį gamybos planą Didžiojo Spalio 31-jų metinių garbei įvykdyti ligi lapkričio 1 dienos.

St. Širvytis.

★ ★ ★

Ekskursija į Anykščius

KUPIŠKIS.—Kupiškio gimnazijos 7 klasės moksleivių ekskursija aplankė Anykščius, jų apylinkes, istorines vietas, poeto Baranauko muziejų ir kt.

Rašytojas A. Vienuolis-Žukauskas plačiai supažindino mus su muziejuje esančiais eksponatais. Ekskursija aplankė miesto įmones, hidroelektrinę. Po to buvo nuvykta prie Rubikių ežero, Pūntuko, į Anykščių šilę ir kitas vietas.

V. Vaitiekia.

Įsitemykite!

Dienraščio Laisvės paramai piknikai įvyks sekamosiose vietose

Philadelphia, Pa.

Rugsėjo 5 Sept.

Crescent Picnic Grounds
Gloucester Heights, N. J.

Waterbury, Conn.

Rugsėjo 5 Sept.

LIETUVIŲ PARKE
Chestnut Hill Rd.

Cranford, N. J.

Rugsėjo 12 Sept.

VAICIONIO PARKE
166 Division Ave.,
Cranford, N. J.

3 pusl.—Laisvė (Liberty),
Lithuanian Daily,
Šešt., Rugs. 21, 1948

Rojus Mizara.

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48

-120-

Istorinė Apysaka

Vertė K. BARTUŠ

(Tąsa)

"Luaros pilys — Prancūzijos perlai." Žaneta sunkiai skverbėsi pro griuvėsius. Saulė buvo karšta. Lavonų smarvė veržėsi iš po akmenų — po jais gulėjo mirusieji. Kai kur styrojo galva, kyšojo moteriškais bateliais kojos, seno žmogaus rankos. Žaneta ėjo, kaip lunatikė; nieko nematė, bet ėjo prie upės.

Staiga ji sustojo, riktelėjo: tiltas buvo susprogdintas. Ji prisėdo ant akmens ir ėmė laukti mirties, kaip prieš keletą dienų laukė traukinio, buikai ir įtemptai, nieko nematydamai, nieko negalvodama. Ir kai užskrido vokiečių lėktuvai, kulksvydžių ugnimi apipylė kelią, šalia kurio gulėjo iškankinti pabėgėliai, Žaneta nepajudėjo iš vietos. Ji, tikriausiai, būtų likusi ant to akmens ligi ryto, jei prie jos nebūtų priėję kiti žmonės. Bendroje nelaimėje gimė atjautimas: dalinosi valgiu, padėjo nešti sužeistuosius, netgi atvedė senei jos pasilikusį šunelį. Kažkokie žmonės pasakė Žanetai:

— Apačioje valty.

Žaneta nuėjo paskui juos.

Kitame krante ji nusijuokė; ji norėjo pasakyti medžioms: štai ir aš, gyva!... Ji ėmė lipti į kalną. Buvo vos gyva. Ją sūktelėjo:

— Žaneta!

Ne iš karto ji pažino purviname, šeriais apaugusiame kareivyje Liusjeną. O jis kratė jos ranką ir juokėsi. Ketvertą metų jėdu nesimatė. Tik vieną sykį Liusjenas matė ją teatro foje ir pasi-stengė praeiti nepastebėtas. "Dabar jis juokėsi iš džiaugsmo: juk kokia tat laimė sutikti Žanetą tokiu laiku, pamatyti ją tarp dešimčių tūkstančių! Jis jautė, kad niekad nebuvo nustojęs jos mylėti. Visa, kas buvo vėliau, — žaidimas sąmokslu. Dženi, kopos — tik ilgąs biau-rus sapnas. Štai ji kalba, jis girdi jos balsą!

Žaneta klausinėjo:

— Liusjenai!... Kas gi atsitiko? Tai toks vargas? Žinai, aname krante... Moteris, vaikus... Ką tik berniuką užmušė... Aš nieko nesuprantu...

Liusjenas nusišypsojo:

— Vien šame kelyje dvidešimt tūkstančių pabėgėlių žuvo. Ir kiek tokių kelių!... Aš šiaurėje mačiau... Mes žygiuojame, o priekyje pabėgėliai — negalima praeiti... Priešais pabėgėlius vokiečiai... Tu nešupranti? Jie to norėjo — įvedė armiją ir spąstus ir pabėgo. Norėjo, kad mus išdažytų, štai ir viskas. Mano tėtis taip pat... kiek kartų jis sakė: "Vokiečiai ir tai geriau!..." Štai tau ir "geriau!"

Jis liūdnei paglostė Žanetos ranką.

— Tu turi eiti — jie bombarduos. Matai, kiek kareivių. O karininkų? Trys. Kitų pabėgo. Sako, kad mes ginsime šią kalvą. Neįtikėtina... Visą laiką taip — įsikasam, laukiam, paskui įsakymas — pasitraukti. O jie bombarduoja... Eik, Žaneta!

— Liusjenai, kaipgi tu čia pasiliksi?

— Aš?... Aš buvau Diunkerke... Gal būt, geriau, jei užmuš...

— O aš bijau. Aš, Liusjenai, gyventi noriu...

Ji stipriai įjį pabučiavo ir nuėjo toliau. Kalvos viršūnėje ji sustojo. Nusileidžianti saulė buvo labai didelė ir raudona. Iš čia nebuvo matyti sugriovimų, ir gyvenimas atrodė ramus, pilnas žalu-mo ir gaivumo. Plati, bet sekli Luara tingiai žibėjo tolumoje. Smėlėtos salos buvo apaugusios krūmais. Šalia Žanetos stovėjo du medžiai, rimti, kaip sargybini-ai postuose; tamsūs lapai ryškėjo dan-guje. Tie medžiai, kurie buvo toliau, at-rodė mėlyni. Nepiautoje žolėje hardė kregždės. Tolumoje bosu lojo šuo. Baltu-tis namelis, tikriausiai šeiminių pa-liktas, viliojo į save — taikos prieglob-stis!... Žaneta galvojo: kaip gera! Išsi-traukė iš rankinuko biskvitą. Ją apėmė paprastas gyvenimo džiaugsmas.

Tuomet pasigirdo pažįstamas ūžimas. Ji klusniai parkrito ant žolės. Kaip kad anksčiau darydavo kiti, ji stengėsi būti plokščia, nepastebima, įsikasti žolėje. O žolė nuostabiai kvepėjo — Žanetos vaikystės, pirmaisiais jos pavasariais. Širdis plakė. Užesys didejo. Ji dar spėjo pa-galvoti: čia, tikriausiai, auga mėtės, juk tai mėtomis kvepia.

Agonija tęsėsi neilgai. Rūbai ir žolė

apsiliejo krauju. Žanetos veidas buvo ra-mus. Pakilo vėjas; jis kilojo jos ilgus be-siraitančius plaukus. O didelės, kaip pe-lėdos, akys nustebsius žiūrėjo į pirma-sias, dar blyškias žvaigždes.

32

Tessa pusryčiavo "Auksinio vištgai-džio" restorane su ispanų pasiuntiniu. Laukė sunkus pokalbis; tačiau Bordo virtuvės subtilumas ir pagarsėjęs res-torano rūšys sušvelnino būklės kartumą.

Tessa išgyveno baisią savaitę. Į Turą ji satvyko dviem dienom anksčiau už sa-vo kabineto draugus; tik dėl to jis gavo tinkamas patalpas. O vėliau ministrui blaškėsi, kaip benamiai valkatos... Miestą bombardavo. Reino težiņojo vie-na: rašinėti telegramas Ruzveltui. Tes-sa šaipėsi: "Mūsų premjeras tapo "United Press" specialiu koresponden-tu..." Netvarka buvo tokia, kad viena telegrama Ruzveltui išgulėjo visą naktį telegrafo įstaigoje. O vokiečiai judėjo pirmyn po penkiasdešimt kilometrų kas-dien. Keliai buvo užkimšti pabėgėlių.

Tessa stengėsi juo dažniau susitikti su Breteiliu; bet tas buvo paniūręs, ne-šnekus; sakė, kad jo žmona apsigusi nervų pakrikimu. Nenuostabu! Tessa nesupranta, kaip jis nesusiirgė. Tik tai Lavalis spindėjo; jo baltas kaklaraistis atrodė lyg jaunavedžio. Bet Lavalis ne-kreipė dėmesio į Tessą. Kiti ministrai beprasmėškai bėgiojo iš pilies, kurioje gyveno Reino, į miestą, ieškojo dingusių lagaminų ir kratesi sekretorių, lindusių su paikais klausimais: "Kada mes išvyk-stam?"

Kabineto posėdyje Tessa siūlė pradėti taikos derybas. Reino ji nutraukė: "O mūsų išpareigojimai?... Reikia pa-laukti, ką atsakys Ruzveltas..." Man-delis įdėmiai pažiūrėjo į Tessą, ir Tessa nusisuko. Tas žmogus viską gali pada-ryti! Jam Tessa — išdavikas. Net vai-kai žino, jei Mandelis nutarė ką nors sunaikinti, galima rašyti nekrologą... Baisus veidas — nė lašelio kraujo!... Inkvizitorius!...

Pagalba atėjo nelauktai: generolas Pikaras pareikalavo kad ji įleistų į po-sėdį — nepaprastai svarbi žinia. Daž-niausiai ramus, Pikaras atrodė bausis. Jis švebeldžiavo, ir Tessa staiga pamatė, kad Pikaras neturi dantų. Kaip jis ga-lėjo netekti žandikaulio?... Tessa ne iš karto suprato, ką šneka generolas. O tas kartojo: "Taip, taip, komunistų pervers-mas!... Tamsi minia gula Elizėjaus rū-mus... Kilo didžiuliai gaisrai!..."

Pasibaisėdamas Tessa užsimėrkė. Jis nebijojo nei bombų, nei sviedinių. Jis netgi apsiprato su mintimi, kad gali pa-kliūti į nelaisvę. Tai baisu, bet vokiečiai — kultūringi žmonės, jie nesiels su mi-nistru, kaip su nusikaltėliu. Vien komu-nistai baugino Tessą. Po pašnekėsio su Deniza jis suprato, jog raudonieji jo ne-kenčia. Jeigu jie paimtų valdžią, jis ne-išvengtų kulkos. Ir be to, kokia nelaimė Prancūzijai!... Kai vokiečiai įeis į Pa-ryžių, tai bus tautos gedulo diena. Bet vis dėlto vokiečiai geresni už komunis-tus. Vokiečiai iškels viršum, Elizėjaus rūmų savo vėliavą, bet rūmų jie nepa-lies. O komunistai viską sudegins, kaip septyniasdešimt pirmaisiais. Jau pradėjo deginti... Tai fanatikai, žvėrys!

Mandelis paskambino į Paryžių ir po pusvalandžio pareiškė: "Paryžiuje visi-ka tvarka." Pikaras mėgino ginčytis; bet paskui su pasitenkinimo šypsena pa-sakė: "Aišku! Generolas Lencas — ma-no draugas. Tai vienas geriausių karo vadų. Jis įsakė policijai šaudyti provo-katorius, kurie ginklu mėgins trukdyti priešą."

Tessa kartojo: "Laikas išvažiuoti iš Turo!" Praėjo dar para. Vokiečiai vėl pasitūmėjo penkiasdešimt kilometrų. Tai buvo šlykšti diena — birželio ketu-rioliktoji. Jis visuomet manė, kad ketu-riolika yra lemtingas jam skaičius... Keturiolikta mirė Amali. Tessa sėdėjo kirpykloje, kai jam pasakė, kad vokiečiai paėmė Paryžių. Jis buvo pasirušęs to-kiam įvykiui, bet vis dėlto neištvėrė ir suriko: "Kokia nelaimė!..." O kirpė-jas suuko: "Išeikite! Aš negaliu dirb-ti!..." Tikriausiai, kirpėjas buvo komuni-stas...

Vakare Tessa išvažiavo į Bordo.

(Bus daugiau)

Talentingoji Lietuvių Tautos Poetė

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

dainuoti tas, kuris dėl jo kovoja. Šiame rinkinyje sudėti eilėraščiai — rusėjų karo dienų epizodai, nudažyti didžiū skausmu ir kartu ryžtingumu, kovingu-mu.

Poetė tikėjo pergale, tikėjo į gimtojo krašto — Tarybų Lietuvos greitą išva-davimą. Svajonėse ji savo tėvynę matė ne gėlėmis žydinčią, bet žiauraus karo nuniokotą, siaubių priešų nusiaubtą. To-ji tragiška nuojauta pasirodė tikra. Gri-žusi išvaduo-ton tėvynėn, poetė išvydo daug griuvėsių, daug skaudžių vaizdų. Tačiau tai nebuvo netikėtumas, nes ji nieko geresnio ir nesitikėjo rasti ten, kur praėjo viską trypiantieji barbariš-ki batai.

Salomėja Nėris paskutinį savo eilė-raščių rinkinį, kuris buvo išleistas išva-duotoje tėvynėje, pavadino "Lakštingala negali nečiuibėti." Bet signalinį šio rin-kinio egzempliorių poetė gavo... mirties patalė. Ji mirė 1945 metų liepos 7 die-ną. Lakštingalai nebeteko dainuoti apie karo padarytųjų žiaidų gydymą, apie krašto atstatymo džiaugsmą, apie inten-syvią socializmo statybą Tarybų Lietu-voje. Tačiau poetė lyg epitafiją įrašė šiuos žodžius:

Brangieji! Kam išsekot raudomis?

Aš juk lieku visuomet su jumis—

Jums atminimo žiedu pražydėsiu,

Mane jūs jausite darbe, kovoj,

Ir pergales aš vėliauov šlamėsiu.

Pirma laiko žiaurios šalnos pakąstas

HARTFORD, CONN.

Inteligentija, Darbo Žmonės, Jaunimas ir Augę Pakilusiame Ūpe Visi Linksmos LLD ir LDS Apskričių Piknikė.

Malonu dalyvauti parengi-me, kur jauti žmonėse ūpą už taiką, už progresą, už tvirtė-snę demokratiją. Taip tai bu-vo 15 d. rugpjūčio Lietuvių Parke, arti Glastonbury mies-telio. Čia matėsi juodo darbo žmonės, jaunimas ir senimas, jų tarpe pažangioji intelligen-tija, kuri stovi, kaip mūras, už taiką, gražų sugyvenimą su kaimynais.

Motina gamta tikrai nepa-vydėjo gražaus oro rengėjams ir dalyviams. Per visą dieną saulė glamonėjo tuos, ku-riuos pasiekė tarpe žaliuojan-čių medžių, taip, kad nebuvo per daug šilta, bet nei neper-šalta.

Po pietų vienas busas po ki-tam įsilinko į pievą. Jų buvo keletas pripildyti su žmonė-mis. Rūdos, iš Bridgeporto, New Haveno ir Waterburio, bene ir iš paties Hartfordo busas atvyko pilnas žmonių. O tų mašinų pristatė pilnas pievas. Teko susitikti su toli-mais svečiais iš Brooklyno, iš Bostono, Worcesterio ir vy-riausių šios pačios valstijos miestų ir iš ūkių.

Bematant buvo užimti visi stalai. Žmonės vaišinosi ska-niais valgiais per hartfordie-tes moteris sutaisytas. Vy-riškiai irgi buvo prie darbo. Jie aprūpino ištroškusius ir tuos, kurie linkėdami gero savo prieteliams ir draugams fundino vieną kaleiną po ki-tai. Besivašinant, žodis po žodžio ir taip laikas artinosi linkui pavakario. Susitinkam dvi gražias moteriškes, kurios pasiūlo gaminus su Wallace vardu įbrėžtu. Tuoj norėjosi žinoti, kaip sekasi toks pro-dukta platinti. Labai gerai, jodvi atsakė. Dėl Progressyvių Partijos ūkiu būdu sukėlusios \$11.50. Tuoj ir kitos draugės (newhavenietės) su kitokiais gaminiais pasirodė. Jos irgi sukėlė keletą desėtkų dolerių dėl apšvietos reikalų. Dar su vienu kitu po žodį kita, kaip štai du jaunikačiai įslenkė į Parką su mašina, ant kurios išstatyta Wallace, Taylor di-džiuliat atvaizdai ir prie jų Progressyvių — Peoples Partijos šūktai. Iš prieškio užkabin-ti du dideli ragai-garsiakal-biai. Tie du vaikinai—tai Sta-nislovaitukai, sūnūs D-ro ir Christinos Stanislovaičių iš Prospect, Conn. Jiedu ką

žiedas žydi tarybinės liaudies širdyje. Tatai patvirtina ir tas įžymus faktas, kad poetė Salomėjai Nėriai pereitais metais suteikta pirmojo laipsnio Stali-nė premija. Ji mums žydi atminimo žie-du, savo talentinga poezija puošdama lietuvių tarybinę literatūrą, kaip viena josios kūrėjų pradininkių. Salomėjos Nėries vardas ir jos poezija žinoma vi-soje plačioje mūsų Tėvynėje. Jos poezi-jos rinkiniai išleisti rusų kalba ir nema-ža eilėraščių išversta į daugelio kitų ta-rybinių tautų kalbas. Ji yra ir bus tary-binės lietuvių literatūros pasididžiavi-mas.

Vicky Swyt: Kalifornijos Miss Lithuania

Dienraštis "Los Angeles Times" aną dieną rašė, jog metiniame Los Angeles Lietuvių Savišalpos Klubu piknike buvo rinkimas lietuvių gražuolės, — Miss Lithuania. Šį titulą gavo gražuolė Vicky Swyt, 15-kos metų, Mr. ir Mrs. B. J. Swyt dukrelė iš Beverly Hills, Cal.

Vicky Swyt dar tebelanko High School, kurią tikisi baigti sekamą sau-sio mėnesį. Po to ji stos į muzikos mo-kyklą.

Tenka priminti, kad ši jaunuolė yra gabi pianistė, todėl visai natūralu, jei ji žiūri į muzikinį gyvenimą rimtai ir ryž-tingai.

bury. Jie sudainavo kelias gražias daineles. Vilijiečiams nelengva buvo dainuoti atvira-me ore, nes jų eilės menkes-nės. Bet atliko ir su menkes-nėm spėkom gana gražiai.

Paskutinis, tai Laisvės cho-ras, vadovaujamas Wilma Hollis iš Hartford, gana skam-biai sudainavo kelioliką dai-nų. Laisvės choras gerai pa-silaiko. Jų grupė didelė ir lauke gali drūčiai užtraukti.

Po programos vieni ruošėsi linkui namų, kiti dar vis šne-kučiovosi su seniai bematytais ir tolimesniais žmonėmis. O maisto padavėjos tik skuba, tik sukinėjas, visko pradedą pristigti, bet dar vis šio to duoda ir alkanus pavaišina. Tokie piknikai labai lengva nutarti rengti, bet juose komi-sija ir kurie dirba turi sunko-kai padirbėti. Tačiau nepikta, kai būna gražios pasekmės, o šį kartą pasekmės buvo labai džiuginančios.

Žmonės atsinešė su duosnu-

(12nd am-g vsl.)

IDEALISKA VIETA VAKACIJOMS

Geram poilsiui praleiskite savo vakacijas ant moderniškos farmos, su visais patogumais, aukš-tai ant kalno, 2½ valandų iš New York miesto.

KAINA \$35 I SAVAITĘ

Puikiausias valgis, didelis, oringas kambarys, arti maudynių.

Mrs. Nellie Dauenhauer

R.F.D. 1, Box 325, Stone Ridge, N. Y.
Telefonas High Falls 3185

Keletoji: Short line bus iš Dixie Hotel, 8th Ave. ir W. 42nd St. Išlipkite Rosendale. Arba imkite laivą nuo W. 42nd St. ir išlipkite Kingston Point.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas

HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETUS 60c.

Iš 5-ų patrovų

VAKARIENĖ 85c

Iš 7-ų patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJU

8-ų Patrovų Gerai Suderinto Valgio \$1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogų ir ma-lonu. Mandagus pataravimas.

Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivašinimas bei parė. Pra-šome užėti pasilinksminti. Nesigailėsite.

Salė išnuomuojamė, dėl puotų, pokilių, krikštynų, parų, vestuvių, žemos kainos už viską.

Valgiai ir gėrimai aptarnaujami šėmoms kalmom.

Cliffside, N. J.

Dėlei Raginimo Šaukti New Jersey Lietuvių Konferenciją Už Wallace

Veiklusis progresistas G. A. Jamison, rašo Laisvėje ir duo-da sumanymą šaukti New Jersey valstijoje masinę lietu-vių konferenciją Progressyvių Partijos rinkimų reikalui. Pata-riama konferenciją šaukti pa-baigoje rugsėjo mėnesio ir kviešti tokius, kurie sutinka su Progressyvių Partijos platfor-ma. Nėra aišku, kokių tikslu ta konferencija bus šaukiama.

Rinkiminiame agitacijos dar-be yra svarbiausia susieti su tais piliečiais, kurie yra mažai girdėję arba iškraipytai su-pranta Progressyvių Partijos platformą — jiems išaiškinti, kad balsuotų už jos kandida-tus.

Dabar yra susiorganizavę pavietų (County) komitetai ir pasekmingai darbuojasi. Ber-gen County Progressyvių Parti-jos komitetas neseniai susior-ganizavo, bet jau surengė apie dešėtką susirinkimų — paren-gimų ir rinkimų kampanijai surinko virš \$6,000. Pasekmin-gai veikia ir moterų komitetas vardu: "Women for Wallace." Komitetas kviečia miestų ir miestelių sveikinkalbių organi-zacijas turėti savo atstovybes, komitete, nes čia dažnosite rinkimų darbo programą — gausite informacijas ir reika-lui esant, pagalbėjamą darbe.

Kaip drg. Jamison rekomen-duoja, tai iš tokios masinės konferencijos būtų nauda tik tada, jei sutrauktume skaitlin-gą publiką, o kalbėtojai išaiš-kintų tai publikai Progressyvių Partijos platformą. Maži susi-rinkimėliai ir tik iš savųjų draugų — argi duos naudės?

Drg. Jamisono pakeltas kla-simas, nors ne visai aiškus, bet visgi yra skatinimu dir-bti už Progressyvių Partiją.

Laikas slenka dideliu grei-tumu. Dirbkime, be laiko gaiši-nimo, pagal direktyvas, miestų ir pavietų Progressyvių Partijos nacionalių komitetų. Koordi-nuotas darbas visuomet turi gražias pasekmes.

Kazys Bevardis.

New York. — Seiminin-kės tesia streiką prieš per daug brangios mėsos pirkimą New York, New Jersey ir daugelyje kitų valstijų.

Harrison - Kearny, N. J.

Busas į Laisvės Pikniką, Kurį Rengia Philadelphia Dienraščio Naudai

Harrison-Kearny LLD 136 kuopa rugpjūčio 7 d. laikytame susirinkime nutarė busą važiuoti į Philadelphia pikniką. Busą apsiėmė surengti draugas Jonas Degutis—kapi-tonas, tai yra, busų rengimo ekspertas. Jam padės P. Mar-sonas ir J. Marcinkevičius.

Kaip daugelis jau žinote, Degutis surengtus busuose visuomet kelinė į piknikus būna linksma, nes jis visuomet turi kuo palinksinti.

Buso kaina \$2.50 (į abi puses).

Busas, rodosi, išeis apie 9-12 val. ryto; bet visi iš visos

aplinkės kreipkitės pas J. Degutį, 21 John St., Kearny, N. J.

Piknikas įvyksta rugsėjo (Sept.) 5 d., taigi laikas jau gana trumpas, pasistenkite bi-lietus įsigyti kaip galite greičiau.

Labai puikus pasivažinėji-mas per gražius laukus. La-bai geras kolias iš pat namų iki parko. O pats parkas—irgi gražus sodas. Stalą gau-sime ant paties kalnelio.

Taigi, prašome, neatidėlioki-te, o įsigykite bilietus juo greičiau, jeigu norime vists pa-to-gumus turėti. V. W. Z.

Tel Aviv. — Izraelio val-stybė išleido savus popieri-nius pinigus, kurie 60 nuo-šimčių užtikrinti auksu ir doleriais.

Hartford, Conn.

(Tąsą nuo 4-to pusl.)

mu ant visų reikalų — apšvie-tos reikalams, Peoples Parti-jos rinkiminei kampanijai ir abelnei liuosai išleido po do-lerį kitą, kad piknikas atneš-tų daug naudos. Ir taip bus.

Tai varde rengėjų tenka iš-reikšti padėką visiems daly-viams ir gausiai prisidėjusiems prie gražių reikalų, ypatingai už gausias aukas! Apie kit-ka, ką komisija sutvarkys pikniko reikalus, gal paskelbs daugiau žinių dėl to, kurie dalyvavo šiame piknike.

Dabar, kol dar oras patogus parengimams laikyti atvirame ore, tai būtinai turėtume nu-vykti į dienraščio Laisvės naudai rengiamą pikniką Wa-terburyj, rugsėjo 5 d. (Sept. 5th). Kadangi dienos trum-pėja, tai svečiai į pikniką tu-rėtų rinktis anksčiau — apie 12 val. dieną. Šiame piknike irgi bus dainų programa ir prakalbas pasakys D. A. Bim-ba iš Brooklyn, N. Y. Drg. Bimba seniai yra bekalbėjęs šioje apylinkėje. Tad svarbu jį pamatyti ir jo kalbos pasi-klausyti. Susiedas.

★ ★ ★
Aukos, Surinktos dėl Wallace Partijos

Po \$5.00 aukavo: J. Stri-žauskas, Dr. J. Staneslow, J. Tamosa, Agnė Bučionienė ir A. Kalvaitienė.

\$3.00 — Dr. Charles Levin, pirmo distrikto pirmininkas.

Po \$2.00: M. Kairys, J. Mockaitis, T. Staneika, A. Chekas, Mr. & Mrs. Kalvaitis.

Po \$1: J. Lukšis, S. Tamo-šūnienė, T. Kransuckienė, O. Pilipčikienė, M. Valatkienė, J. Kazlauskienė, M. Butkevi-čius, J. Pudimas, L. Mankie-nė, F. Repšys, V. Navickas, M. Johnsonienė, J. Beržinis, A. Krasnickas, J. Filipavičius, K. Lucas, A. Ragauskas, J. Gerdauskas, J. Kazlauskas, O. Marozūnienė, V. York, Miss York, J. Skirka, M. Stadalnin-kas, J. Gedminas, K. Sabutis, A. Bakevičius, K. Yenkelunie-nė, N. Shopis, J. Latvis, M. Švilpa, A. Marozonis, V. Joku-

Tel. TRObridge 6330
DR. JOHN REPSHIS
(REPSYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais: nuo 10 iki 12 ryto.

278 Harvard Street
kamp. Inman St. art. Central Skv.
CAMBRIDGE, MASS.

J. J. Kaščiūčius, M. D.
580 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUMboldt 2-7964

Egzaminuojam Akis.
Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

Matthew
BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius

Lidėnoje valandoje slaptaiškin-
is asmeniškas patarnavimas už
priemamą atlyginimą.

Moderniški Įrengtos Kopyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MArk 2-5172

bonis, K. Krasnickas, M. Sa-baliauskienė, V. Staugaitis, J. Simmons, S. Laurent, M. Staugaitienė, J. Valavičienė, T. Taurinskas, P. Bokas, J. Ai-bavičius, J. Yuska, S. Yurku-nas, A. Račkauskas, A. Lat-vėnas, V. Vilkauskienė, M. Ramoškienė, M. Raulinaitienė, M. Marzonas, J. Petkus, C. Miller, M. Mikelis, J. Dijūnas, V. Tamošius, A. Miliauskienė, G. Belackas, J. Rudminas, A. Mickevičienė, J. Thomson, V. Lazauskienė, A. Sholunas, Waitkienė. Pora davė po do-lerį be vardų, o daugelis po pusę dolerio ar kitais smul-kiais. Gavom vieną konvertą su \$10 be vardo — parašyta pusė ant Wallace ir pusė dėl Laisvės. Taip ir padalinome. Viso labo dėl Wallace \$124-93. Dėl Laisvės — \$5.00, nors ir ne tam aukos rinkta buvo tuom tarpu.

C. Staneslow.

Philadelphia, Pa.

LIETUVIS PAGAVO
302 SVARŲ ŽUVĮ

Sekmadienį, rugpjūčio 15-tą dieną, Breelle, N. J., jūrų krašte buvo eilė žuvautojų, jų tarpe Edvardas Pekūnas, iš S. Philadelphijos. Jis pagavo 302 svarų tuną žuvį; gi kitas, italų tautybės vyras, Tony Pe-tragnani, pagavo 317 svarų tuną žuvį.

Ed. Pekūnas yra žalearai-tienės augintinis.

★ ★ ★
Dienraščio Laisvės piknikas jau visai netoli. Jis įvyks sekmadienį, rugsėjo 5 dieną, Crescent Picnic Grounds, 56 Cornell Avenue, Gloucester Heights, N. J.

Prie šio pikniko philadel-phiečiai energingai rengiasi. Tikėtai platinami išanksto. Įsigykite.

★ ★ ★
Iš LDS 106 Kuopos Susirinkimo

Pastarajame savo susirinki-me LDS 106 kuopa paukojo iš išdo \$10 Progresyvių Pri-tijos veikimui, arba Wallace'o rinkimų kampanijai.

Portlande irgi jau įsikūrė Progresyvių Partija ir Wallace ir Taylor jau yra ant baloto Oregon valstijoje.

Si partija stato kandidate į kongresą Mrs. Evans Carlson, žmoną neseniai mirusio gen. Evans Carlson, kuris labai pa-sižymėjo partizanų komanda Filipinuose ir abelnei Pacifi-co fronte. Jo žmona veikia—eina vyro pėdomis.

Progresyvių Partija pradėjo smarkiai veikti po visą Ore-goną. Atrodo, kad rinkimuo-se nemažai laimės.

★ ★ ★
Moterys Boikotuoją

Portlando moterys organi-zuojasi neiti pirkti mėsos, kol kainos nebus numuštos. Šian-dien pas mus jautienos svaras kainuoja \$1.40, paprasto ham-burgerio svaras 80 centų; kiaulienos svaras — \$1.

O kaip su algomis?

Paprastas darbininkas gau-na į valandą vos 55 centus. Toks vargšas jeigu norėtų steiko pasipirkti, tai už trijų valandų darbą gautų vos sva-rą.

Mažai darbininkų šiais lai-kais gali geros mėsos valgyti, sviesto užtektinai turėti ir abelnei kiek geriau gyventi. Kainos baisiai aukštos. Prieš tai reikia kovoti.

Geriausio pasisekimo šeim-ninkams kovoti prieš aukštas kainas. Prie tos kovos reikia visoms darbininkams dėtis.

Reikia taipgi veikti Progre-syvių Partijoj, kuri kovoja prieš aukštas kainas, už tai-ką ir geresnį darbo žmonių gyvenimą.

★ ★ ★
Miesto Sukaktis

Rugpjūčio 14 sukako 100 metų nuo uždėjimo Oregon City. Visas miestukas labai išpuostas ir šauniai atžymėjo savo šimtmečio sukaktį. Žmo-nės vaikščiojo senoviškai apsi-rence, taipgi ūsus, barzdas ir plaukus senoviškai užsiauginę. Gan įdomu stebėti.

Oregon City guli prie gan didelės Willamette upės ir turi

Iš Tolimojo Portlando ir Oregon City

Kiek Tiek Apie Spaudos Pikniką

PORTLAND, Ore.—Jau ge-ras laikas prabėgo nuo mūsų spaudos pikniko, bet vistiek reikia nors kiek apie jį para-šyti, nors vasaros laikų su ra-šymu yra sunkiau.

LLD 4 kuopa surengė pik-niką birželio 27, F. ir V. Uls-kių ūkyje, Oregon City, Ore. Piknikas puikiai pavyko. Jo pasisekimas juo didesnis dėl to, kad daugelis suaukėjo vi-sokių dalykų, o paskui tai parduota arba išleista laimė-jimui ir taip pasidarė nemažai jeigu.

Išlaimėjimai davė piknikui \$18.25.

Visiems aukojusiems labai, labai dideliai ačiū už jų su-aukas. Jūsų auka duoda gražią paramą mūsų spaudai.

Taipgi reikia tarti ačiū dir-busiems piknike, kaip ir jo su-ruošimui.

Rengimo komitetas taipgi dėkoja visiems aukojusiems ir dirbusiems, taip ir pikniko da-lyviams, kurie padarė pikniką sėkmingu.

Pikniko pelnas taip pada-linta:

Amerikos Raudonojo Kry-žiaus vietos skyriui \$15.

Dienraščiams "Vilniai" ir "Laisvei" po \$36.00.

Tas rodo, kad mūsų LLD 4 kuopa nepamiršta savo parei-gų remti spaudą, skleisti apšvie-tą, o švietimo draugijos juk tam ir yra.

(Aukotojų vardus apleido-me, nes jų yra labai daug ir skaitymą daro nuobodu. — Redakcija.)

★ ★ ★
Iš LDS 106 Kuopos Susirinkimo

Pastarajame savo susirinki-me LDS 106 kuopa paukojo iš išdo \$10 Progresyvių Pri-tijos veikimui, arba Wallace'o rinkimų kampanijai.

Portlande irgi jau įsikūrė Progresyvių Partija ir Wallace ir Taylor jau yra ant baloto Oregon valstijoje.

Si partija stato kandidate į kongresą Mrs. Evans Carlson, žmoną neseniai mirusio gen. Evans Carlson, kuris labai pa-sižymėjo partizanų komanda Filipinuose ir abelnei Pacifi-co fronte. Jo žmona veikia—eina vyro pėdomis.

Progresyvių Partija pradėjo smarkiai veikti po visą Ore-goną. Atrodo, kad rinkimuo-se nemažai laimės.

★ ★ ★
Moterys Boikotuoją

Portlando moterys organi-zuojasi neiti pirkti mėsos, kol kainos nebus numuštos. Šian-dien pas mus jautienos svaras kainuoja \$1.40, paprasto ham-burgerio svaras 80 centų; kiaulienos svaras — \$1.

O kaip su algomis?

Paprastas darbininkas gau-na į valandą vos 55 centus. Toks vargšas jeigu norėtų steiko pasipirkti, tai už trijų valandų darbą gautų vos sva-rą.

Mažai darbininkų šiais lai-kais gali geros mėsos valgyti, sviesto užtektinai turėti ir abelnei kiek geriau gyventi. Kainos baisiai aukštos. Prieš tai reikia kovoti.

Geriausio pasisekimo šeim-ninkams kovoti prieš aukštas kainas. Prie tos kovos reikia visoms darbininkams dėtis.

Reikia taipgi veikti Progre-syvių Partijoj, kuri kovoja prieš aukštas kainas, už tai-ką ir geresnį darbo žmonių gyvenimą.

★ ★ ★
Miesto Sukaktis

Rugpjūčio 14 sukako 100 metų nuo uždėjimo Oregon City. Visas miestukas labai išpuostas ir šauniai atžymėjo savo šimtmečio sukaktį. Žmo-nės vaikščiojo senoviškai apsi-rence, taipgi ūsus, barzdas ir plaukus senoviškai užsiauginę. Gan įdomu stebėti.

Oregon City guli prie gan didelės Willamette upės ir turi

NEAMERIKINIS KOMITETAS LAUŽO TEISES, SAKO TRUMAN

Washington, rugp. 19. — Prez. Trumanas pareiškė, jog Kongresmanų Neameri-kinės Veiklos komitetas mindžioja Konstitucijos už-tikrintas pilietines teises, kuomet tas komitetas su sa-vo "tyrinėjimais" šmeižia ir valkioja nekaltus žmones, buvusius valdininkus, pri-mesdamas jiems šnipavimą, Sovietų naudai.

PRANEŠIMAI

WATERBURY, CONN.

Šį sekmadienį, rugp. 22 d., įvyks labai svarbus piknikas. Pelnas nuo šio pikniko bus skiriamas užrašymui Laisvės soneliams ir ligoniams, ku-rie nori skatinti Laisvę, bet neturi pinigų užsiprenumeruoti. Piknikas bus Lietuvių Parke, už Lakewood, įžanga tik 30c. asmeniui. Kvietia-me waterburiečius ir iš apylinkės lietuvius dalyvauti šiame piknike. — Laisvės Vainikėliai.

BRIDGEPORT, CONN.

Henry Wallace kalbės Bridgeporte! Kvietiame visus dalyvauti rugp. 21 dieną, Camlight Stadium, River ir Evergreen Sts. Jeigu lytų tą dieną, tai už tą patį bilietą galėsite jelti rugp. 22 d. Pradžią 8 v. v. Yra svarbų kiekvienam iškristi Wal-loce kalbant. Tad prašome dalyvauti! Tik-tai galite įsigyti: 136 Gilbert St., Bridgeport, 193 Trumbull St., Hartforde, 207 Orange St. (Rm. 401), New Haven, 4 Bank St., New London, 42 Bank St., Waterburyje. Įžanga: 50c., \$1.20, \$1.80, \$2.40, \$3.60. Rezervuoti \$3.60, taksai įskaitomi. Užkvietia Rengėjai.

PHILADELPHIA, PA

LLD 141 kp. susirinkimas įvyks rugp. 22 d., 143 Pierce St. Nariai malonkiai dalyvauti šiame susirinkime, turėsim daug svarbių rekalų aptarti, taipgi Laisvės pikniko dar-bininkus išrinkti. — F. L. (196-197)

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ISTAIGA

Salės dėl Bilių, Koncertų, Ban-kietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikios staltiesės su naujaisiais įtaisymais.

KETURIU BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos.
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-8842

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)

Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves
\$150
Koplyčias suteikiame nemokamai visose dalyse miesto.

Tel. Virginia 7-4499

BAR & GRILL

LIETUVISKA ALUDE
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS

Kanados
Black Horse Ale

Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer

Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVERgreen 8-9770

RONKONKOMA
8694

TELEPHONE
STAGG 2-5045

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)

Laisniuotas Graborius

Lidėsidio valandoje kreipkitės pas mus Patarnavimas bus užtikrintas ir už priemamą kainą.

Puikiai Įrengtos Dvi Kopyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai

660 GRAND ST.
BROOKLYN, N. Y.

5 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Šešt., Rugp. 21, 1948

LIETUVIŠKA
GERIAUSIA DUONA
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS

Mes perkame geriausios rūšies miltus — tas reiškia, kad mūsų duona nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duona valgydami sutauptysite pinigų, nesirgysite, nereikės išmokėti gydytojų.

Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apylinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiame ir į kitus miestus.

Sav. V. LUKOSEVIČIUS Tel. EVERgreen 4-8802

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruožta mūsų šermininė. Mūsų patarnavi-mu ir kainomis būsite pa-tenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

August Gustas
BELTAIRE FLORIST

Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)

Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite

SHOReroad 9-8330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių buketą ar vainiką, ko jūs reikalausite.

Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėnims ir Bankietams

Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home, INC.

354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory

LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS

Telefonuokite dieną ar naktį
EVERgreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų kopyčia, kur šeimos pa-to-giai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems. Prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermeim, didelis puikiai įruožtas kambarys pasikalbėjimui ir parūkymui.

Asmeniškai aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg parei-kalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

New Yorko ir Apiešlinkės Žinios

Išmesta Šeima Nakvojo Darbiečių Patalpose

Mr. ir Mrs. Catapang su dviem sūneliais Roger ir Roger tūpė išmesti iš buto Red Hook projekte praėjusį trečiadienį. Draugiški darbiečių pakvietė, jie susikraustė nakvoti Amerikos Darbo Partijos susiedijos klubo patalpose, 565 Henry St., Brooklyne. Susiedijos darbiečiai ir komunistai kovoja sugrąžinti jam butą.

Catapang tapo išmesti iš \$21.85 mokamo buto už ne užsimokėjimą nuomos už 5 mėnesius. Tačiau jis tegauja \$20 per savaitę algos dalies laiko darbe. Kaip jaunas veteranas sukurta turto neturi, tad iš to uždarbio vos tik praminta su kūdikiu ir neščia žmona.

Jauniausioji Karta Rašo iš Atostogų

Rugp. 7, 1948.

Drauge Mokytojai,

Mes turime labai gerą laiką. Melžiam karves, penim paršus, o arkliu jodinėjame. Buvom žuvalti ir tryliką žuvų pagavom. Buvom Akronė, kur yra daug rubberio fabriklų, matėm, kur jie dirba dirgibes.

Mes esame sveiki ir gerai pasilėjom, galėsime gerai mokytis ir teatra lotti.

Linkim visiems mokiniams ir draugui mokytoji Byronui geros kloties.

Draugiškai,
William Kulik ir
John Meskėnas.
★ ★ ★

Sveikintini berniukai už gerai praleidžiamas atostogas ir už atsiminimą savo draugų mokinių, mokytojo ir būsiųjų veiksmų Lietuvių Kalbos Mokyklėlėje. O kad jie galėjo tą atsiminimą pareikšti lietuviškai, padėka priklauso abiejams — Juozui Byronui, kuris mokyklėlę suorganizavo ir moka, taipgi pačių berniukų pastangoms gerai mokytis ir ką nors išmolti.

William ir Johnnie atostogauja pas Kuliko giminaičius Pete Seder, Canal Fulton, O.

Mirė

Eva Kundrotienė (Mažekintė), 68 m. amžiaus, gyveno 180 Union Ave., Brooklyn, N. Y., mirė rugp. 18 d., namuose. Kūnas pašarvotas grab. S. Aromiskio koplyčioje, 423 Metropolitan Ave., Brooklyne. Laidotuvės įvyks rugp. 21 d., šv. Jono kapinėse. Velionė paliko nuliūdime tris dukteris — Frances, Evą ir Adele, taipgi tris sūnus — Theodore, Frank ir William. Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. Aromiskis.

Betty Hutton ir MacDonald Carey scenoje iš "Dream Girl."

Ar Jau Turite Buso Bilieta?

Puikiasias pasivažinėjimas busais per gražius laukus, per miškelius ir sodus yra važiuojant į Philadelphia pikniką. Philadelphia piknikas pramalai dienraščio Laisvės įvyks sekmadienį, rugsėjo 5 (Sept. 5th). Ant rytojaus Labor Day šventė. Tai bus proga išsimiegoti, kad ir vėliau sugrįžus.

Šimtai Žmonių Pikietavo Mėsos Firmų Centrą

Šimtai šeiminių ir darbininkų susirinko praėjusį ketvirtadienį pikietuoti American Meat Institute, mėsos firmų centralinę įstaigą, 551 Fifth Ave., New York.

Pikietuotojai šaukė: "Too High, Don't Buy," "Less Profit—More Meat," "Less Red Herring and More Red Meat," ir kitus panašius šūkius.

Darbiečių ir Pažangiųjų Demokratų Kandidatai

Šį antradienį įvyks nominacijų kandidatų (primaries). Brooklyno (Kings apskritys) darbiečiai yra išstatę daug savo kandidatų, o kitur sutikę paremti demokratų kandidatus. Numatoma, kad tiems darbiečių parentiems kandidatams yra proga tapti išrinktais, jeigu tikėtai jie gaus ir demokratų nominaciją.

Pažangiems demokratams dėl to yra svarbu išeiti balsuoti šį antradienį, 24-tą rugpjūtį. Ir balsuoti už žmonas pažangius, darbiečių užgirtus kandidatus.

Darbiečiai kandidatai jau yra ant baloto. Darbiečių tikietis niekas neturi lenktynių, kandidatai yra pastatyti bendru visų sutikimu. Tačiau daug geresnis susidaro išpūdis, kada kandidatai ir nominacijose gauna daug balsų. Tad darbiečiams taip pat yra svarbu išeiti balsuoti.

Ištisas Kings Apskritis Kandidatų Surašas

Šiame suraše randasi visi darbiečiai ir visi darbiečių užgirtieji kitų partijų kandidatai, kurie bus ir ant American Labor Party baloto. Darbiečių užgirtieji demokratų kandidatai yra suraše pažymėti žvaigždute.

Į Miesto Tarybą:

Simon W. Gerson (bus ant baloto visoje Kings apskrityje).

Į Teisėjus (Justice of City Court):

Thomas Russell Jones
Joseph C. Navarra

Į Apskritis Teisėjus (County Judge):

Irwin Yankwitz

WILLIAMSBURGE

Busai išeis nuo Laisvės salės, 419 Lorimer St., 9-tą val. ryto.

CENTRAL BROOKLYN

Nuo Leitos krautuvės, Hudson Ave., 8:30 val. ryto.

Kelionė į abi puses \$3.25. Iš anksto įsigykite bilietus ir rengkitės į šį gražų pasivažinėjimą ir pasilinksminimą.

Demonstracija iššaukė City CIO Council ir buvo užgirta vartotojų ir nuomininkų tarybų, tad atėjo daug darbininkų iš šapų į talką šeiminių, kurios jau antra savaitė daugelyje vietų pikietuoja mėsos pakavimo firmas ir kompaniškas krautuves.

- Į Kongresą:
- Šie kandidatai bus ant baloto ne visoje apskrityje, tik-tai čia pažymėtuose kongresiniuose distriktuose:
 - 7-me John J. Delaney*
 - 8-me Joseph L. Pfeiffer*
 - 9-me Murray Rosof
 - 10-me Ada B. Jackson
 - 11-me Frank Sevi
 - 12-me Vincent J. Longhi
 - 13-me James Griesi
 - 14-me Lee Pressman
 - 15-me Emanuel Celer*

- Į Valstijos Senatorius (State Senator)
- Sie taipgi bus ant baloto tik savo senatoriniame distrikte:
- 8-me Leroy Peterson
 - 9-me Harry Gittleson*
 - 10-me Kenneth Sherbell
 - 11-me Fred G. Moritt*
 - 12 Samuel L. Greenberg*
 - 13-me Robert Lund
 - 14-me Mario M. DeOptatis
 - 15-me Helen Phillips
 - 16-me William Rosenblatt*

Į Assemblymanus (For Assembly)

- Bus ant baloto tik pažymė-tame assembly distrikte:
- 1-me Max M. Turshen*
 - 2-me Sidney Gilbert
 - 3-me Patrick Dowd
 - 4-me Bernard Austin*
 - 5-me Alfred A. Duckett
 - 6-me I. Phillip Spiser
 - 7-me Louis Kalish*
 - 8-me Vincent Conzo
 - 9-me Edna Lauscher
 - 10-me John Lopez
 - 11 Eugene F. Bannigan*
 - 12-me Joseph H. Zwilling*
 - 13 Lawrence P. Murphy*
 - 14-me Joseph Kessler
 - 15-me John D. Masso
 - 16-me Karl J. Leone
 - 17-me Bertram L. Baker
 - 18-me Bernard Lang
 - 19-me Philip J. Shupler*
 - 20-me Anthony Tudisco
 - 21-me George W. Fish
 - 22-me Samuel Leibowitz
 - 23-me Terry Rosenbaum
 - 24-me Samuel Kaplan.

Demokratų kandidatai ne viskame su darbiečiais sutinka, neigi darbiečiai to iš jų reikalavo. Tačiau visi darbiečių užgirti demokratų yra sutikę su svarbiausiais darbiečių programos punktais—darbu-tis už išlaikymą taikos, už darbininkų teises organizuoti į savo pasirinktas unijas ir per jas derėtis už algas ir sąlygas, ir už lygias teises ir progas visiems žmonėms. Tai pamatiniai demokratijos išlaikymo dėsni.

Dvidešimt septyni asmenys tapo sužeisti dviem busam susidūrus ant Queens Plaza pirmadienio vakarą. Vienas asmuo sužeistas pavojingai.

New Yorke Atsteigiamos Drafto Tarybos

Visame didžiajame New Yorke atsteigiamos 68-nios drafto tarybos, kurių 24 bus Brooklyne, 17 Manhattane, po 13-ką Bronx ir Queens ir 1 Staten Islande.

BILŲ KOLEKTORIUS

New Yorke areštuotas Ch. T. Fox, nepaprastas vagis — jis iš laisvų dežūčių išimindavęs gaso ir elektros bilas. Gal apmokėti jas? Nereikėtų baiky — su bilomis dumdaves pas gyventojus ir grąšindamas uždaryti gasą ar elektros, vietoj išrinkdaves mokėstis. Tačiau tūli mokojo čekiais, arba reikalavo pasirašyti ant apmokamų bilų. Tais parašais jį ir susekė.

Nukritęs Prosas Užmušė Praeivį

Isadore Landau, unijos viršininkas, praėjusio 8th Ave., New Yorke, ties W. 37th St. Staiga jis suknubo ant šalvygatvio sunkmenos priblokštas. Apsupę jį grupė draugų ir būrys svetimų, bet pagelbėti negalėjo, jis vietoje mirė.

Cia pat netoliese dirbąs jo sūnus Daniel, išgirdęs lermą ir pamatęs būrį žmonių bandęs eiti pažūrėti, bet per spūstį negalėdamas prieiti, sugrįžo į darbą nepamatus, kas ten dėjos. Tik policijai vėliau nuėjus jį pakviesti sužinojo, jog ten mirė jo tėvas.

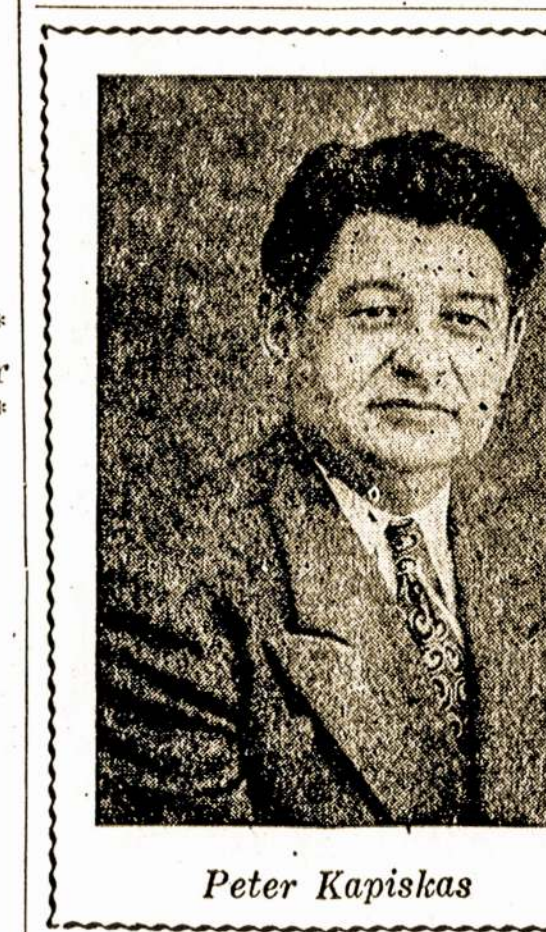
Policijai nuėjus ieškoti ties mirusiojo rasto prosa savininko, išsiaiškino, jog Overland Garment Co. šapos kriaucius Frank Longobardi bandęs atidaryti langą tebeturint ant palangės prosą, kuris "kaip nors paslydo".

EKSPRESU PRISTATOMA APDRAUSTI "READY-TO-SHIP" PUNDELIAI DRABUŽIŲ • MAISTO TAIPRAITERIAI • SUVAJAMOSIOS MASINOS Į USSR • 1 Viskas Pasaulio Dalis. (Apmokėtai MUITAIS)

Reikalavimai NEMOKAMO KATALOGO Standien

WORLD TOURISTS INC. 18 WEST 23RD STREET • NEW YORK 10, N. Y. TELEPHONE ORCHARD 4-6660

Bronx Agentūra EMRA MFG. & TRADING CO. 2770 Third Ave. (Kamp. 146th St.) MO. 9-6761

Peter Kapiskas

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko SAVININKAI

PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE PAUKSTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVergreen 4-9612

Pirmadienį Atsidarys New Yorko Paroda

Didžiojo New Yorko paroda, suruošta paminėti didmiesčio įsikūrimo 50 metų sukaktį, pasitiks publiką šį pirmadienį, rugpjūtio 23-čią, Grand Central Palace, Lexington Ave. ir 45th St., New York.

Miestas parodoje turės 76 skyrius, parodančius veiklą 102-jų miesto departamentų seniau ir dabar. Tai bus miesto istorija vaizduose — vaizdinė pamoka, kaip valdosi miestas su arti 8 milijonais gyventojų.

New Yorkas, aišku, yra senesnis, Brooklynas taip pat. Tačiau pirmiau jie buvo atskirais ir mažiau reikšmingais miestais. Jubiliejumi minima 50 metų sukaktis nuo šių abiejų, taipgi Bronx ir Queens apskričių susiliejimą į vieną Greater New York miestą, tuomi pagimdant didžiausią miestą pasaulyje, bendromis spėkomis prisidedant prie jo gerinimo ir kultūrinimo.

Greta paties miesto, daugelis firmų ir organizacijų išstatė savo skyrius parodoje.

Brooklynietis Mrs. Edith Fromberg vežantis ligoninėlę ambulansas prie Eastern Parkway ir New York Ave. susidūrė su taksiku. Ligonė turėjo perkelti į kitą ambulansą. Priedams, prisidėjo vienas naujas ligonis, sužeistas taksiko keleivis.

Lynbrook, L. I., areštuoti du broliai Edward ir Arnold Howell, 27 ir 19 metų, sūnus Nassau apskrities policisto. Sako, kad jie papildę mažiau-sia 9 apiplėšimus.

PARDAVIMAI

Pasinaudokite Proga. Parsiduoda 4 šeimų mūrinis namas, 2 aukštų, su garažiu 2 karam. Vienas apartmentas tuščias. Yra visi moderniniai įrenginiai, pats namas dar naujas. Pardudame be agento už labai prieinamą kainą. Prašome kreiptis: 106-16 — 76th St., Ozone Park, L. I., N. Y. (197-199)

ATYDOS! Mes Prūmame Pundelus į RUMUNIJĄ

Peter KAPISKAS

BAR & GRILL

Degtinės, Vynai ir Alus RHEINGOLD BEER & ALES

★

32 Ten Eyck St. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVergreen 4-8174

LITUANICA SQUARE RESTAURANT

Steven Augustine & Frank Sanko SAVININKAI

PUKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE PAUKSTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVergreen 4-9612

Apiplėšė Banką

Du ginkluoti asmenys praėjusį trečiadienį apiplėšė banką Floral Parke, pasigrobė \$4,300. Ant greitųjų buvo pašaukta valstijinė policija, kuri vijosi juos skriejant keliais po 80 mylių per valandą. Tačiau plėšikai buvo greitesni, ištrūko.

Rockaway vasariniame teatre šią savaitę vaidina "The Voice of the Turtle," su vietiniais jaunais talentais. Vėikalai keičiami kas savaitę.

Pagilintas Newton Creek kanalas iki 14 pėdų ir jį įsi-jungus upelis English Kills iki 10 pėdų. Kainavo \$70,000.

Brooklynietis Frank Cidoni, 41 metų, areštuotas ir patrauktas teisman kaltinimu, kad jis išdaužęs restaurano lango du stiklus už tai, kad restaurančikas atsisakė jam parduoti sodės be valgio. Vien tik gėrimų parduotuvės toje apylinkėje nebuvo.

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja furnišuotas kambarys, patogiai įrengtas. Galima ir valgių pasigaminti, kambaryje yra gėsinis pečiukas. Prašome kreiptis suom antrašu: Mrs. Jettinienė, 105 South 3rd St., Brooklyn, N. Y.

Pasirandavoja du geri furnišuoti kambariai, yra garas, šilts vanduo, šviešius. Tinkami pavieniams arba vedusiai porai. Yra langai aplink. Transportacija puiki, privažuojama traukiniais, busais. Jaukiai Linija galite išlipti ant Cypress Hills stoties. Dėl daugiau informacijos, prašome kreiptis pas Charles Cerką, 511 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y. (1 laiptais aukšty.) (195-197)

Pasirandavoja daktarui ofisą ant pirmų lubų, kampiniame name, prie elevatorio stoties ir trys gatvėkarių linijos. Apartmentas 4 kambarių, tinkamas medicinos daktarui arba dantis-tui. Arba gali du daktarai patogiai sutilpti. Labai bižnava gatvė, visada daug žmonių eina aplink tą kampa. Kreipkitės į M. Dobbins, 65 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. (194-196)

GYDYTOJAS S. S. Lockett, M. D. 223 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Valandos: 1-2 dienom 6-8 vakarais Ir Pagal Pasitarimais. Telefonas EVergreen 4-0203

TONY'S UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTANAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE GERAI PATYRĘ BARBERIAI

PEIST LANE DRUGS, Inc. 405 SO. 4th ST., Cor. Hewes St. Brooklyn, N. Y. Visokiausios vaistai, kosmetikai, kudi-kiam reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys už grieštą žemą kainą. RECEPTY SPECIALISTAI MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G. Tel. EVergreen 7-6238

NUPIGINTAS PARDAVIMAS

Aukštos Rūšies Džiulierių Sandėlio

Susidedant iš Daimantų, Platinų, Auksinių Daiktų, Gold Mountings, Daimantinių Vedybinių Žiedų, Moteriškų ir Vyriskų Auksinių Žiedų, Ir Auksinių Daiktų Visokių Rūšių.

Dailių Moteriškų ir Vyriskų Laikrodžių Didelis Pasirinkimas

Aukso ir Sterlingo Sidabro Ir Pauksuotų Džiulierių. Taipgi Costume Džiulierių Sulyg Vėliausios Dienos

Didelis Pasirinkimas Religijinių Daiktų.

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS

Rankpinigiai Palaikys Bile Daiktą Iki Jums Jo Reikės

ROBERT LIPTON

701 Grand Street Brooklyn, N. Y. Telefonas STagg 2-2173

Areštavo dėl Kyšio Už Apartmentą

Max Korn, 49 m., Unison Holding Corp. viršininkas Brooklyne, areštuotas kaltinimu, kad jis bandė iš palie-gusio veterano išgauti \$250 kyšį už išdavimą buto, už kurį nuoma yra \$36.80 mėnesiui.

Veteranui, su neščia moterimi, desperatiškai reikėjo buto. Kada Korn pareikalavęs iš jo \$300 kyšio, jis atsiprašęs palaukti, turįs pasitarti su žmona. Jis nuėjo į prokuratūrą. Ten jam patarė kyšį duoti už si-rašytais pinigų serijų numeriais, ką jis ir padarė. Tuojau po to pas Korn atėjo sekli ir, radę pas jį užžymėtus pinigus, jį areštavo.

REIKALAVIMAI

Reikalingas partneris prie mūrijimo, cementavimo ir maliaavojimo biznio. Turiu visus prietaisus tam bizniui ir darbų galima gauti daug. Dviem partneriams galima daryti gražų biznį. Pageidaujama, kad partnerys turėtų trokš arba automobilių. Prašau kreiptis vakarais tarp 8:30 ir 9 v. vak. P. G., telef. STagg 2-1454. (196-197)

DANTŲ GYDYTOJAS Dr. A. Petrika 221 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Tel. EVergreen 7-6868 Valandos: 9-12 ryte 1-8 vakare Penktadieniais uždaryta.

A. Kalinauskas

Parduoda naujas ir taiso sekamas mašinas:

Vacuum Cleaners, Skalbi-mui Mašinas, Frigidaires, Television ir Radios.

Kreipkitės: 104-12 - 111th Street Ozone Park 16, L. I., N. Y. Telefonas Vİrginia 3-5397

PEIST LANE DRUGS, Inc. 405 SO. 4th ST., Cor. Hewes St. Brooklyn, N. Y. Visokiausios vaistai, kosmetikai, kudi-kiam reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys už grieštą žemą kainą. RECEPTY SPECIALISTAI MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G. Tel. EVergreen 7-6238

NUPIGINTAS PARDAVIMAS

Aukštos Rūšies Džiulierių Sandėlio

Susidedant iš Daimantų, Platinų, Auksinių Daiktų, Gold Mountings, Daimantinių Vedybinių Žiedų, Moteriškų ir Vyriskų Auksinių Žiedų, Ir Auksinių Daiktų Visokių Rūšių.

Dailių Moteriškų ir Vyriskų Laikrodžių Didelis Pasirinkimas

Aukso ir Sterlingo Sidabro Ir Pauksuotų Džiulierių. Taipgi Costume Džiulierių Sulyg Vėliausios Dienos

Didelis Pasirinkimas Religijinių Daiktų.

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS

Rankpinigiai Palaikys Bile Daiktą Iki Jums Jo Reikės

ROBERT LIPTON

701 Grand Street Brooklyn, N. Y. Telefonas STagg 2-2173